

Til

Undervisningsministeriet

Dokumenttype

Litteraturstudie

Dato

Januar 2014

LITTERATURSTUDIE LEKTIEHJÆLP OG FAGLIG FORDYBELSE

LITTERATURSTUDIE

LEKTIEHJÆLP OG FAGLIG FORDYBELSE

INDHOLD

1.	Indledning	1
2.	Pointer på tværs af litteraturstudiet	2
2.1	Lektiehjælp	2
2.2	Forældrenes vurdering af lektiehjælp	3
2.3	Talent	3
2.4	Supplerende undervisning (After-School-Programs)	4
3.	Danske studier	5
3.1	Evaluering af boligsocial lektiecafe	5
3.2	Evaluering af lektiecafeer/elevcentre i Københavns folkeskoler	8
3.3	Erfaringer fra 28 lektiehjælpsprojekter for udsatte børn	11
3.4	Talentudvikling i skolen – virker det? Evaluering af indsatsen gennemført som en del af elevernes almene undervisning	16
3.5	Lærere, undervisning og elevpræstationer i folkeskolen (effekten af lektier)	21
4.	Tyske studier	24
4.1	Heldagsskolens indflydelse på familier relateret til lektier/hjemmearbejde (Tyskland)	24
4.2	Individuel støtte i heldagsskoler relateret til lektier/hjemmearbejde (Tyskland)	27
4.3	Hjemmearbejdets (lektiers) sociale konstruktion (Tyskland)	34
4.4	Nye relationer mellem familie og skole som en konsekvens af heldagsskolen (Tyskland)	39
5.	De engelsk/canadiske studier	42
5.1	Metaanalyse af indsatser med fokus på elevernes sociale og personlige færdigheder (After School Programs)	42
5.2	Metaanalyser af indsatser der supplerer alm. undervisning med fokus på udsatte børn	45
6.	De norske studier	48
6.1	Evaluering af lektiehjælpstilbuddet i Norge	48
6.2	Lektiehjælp er ingen tryllestav. Slutrapport fra evaluering af projekt lektiehjælp (Norge)	51

1. INDLEDNING

I juni 2013 indgik regeringen en aftale med Venstre og Dansk Folkeparti om et fagligt løft af folkeskolen. Reformen har til formål at løfte det faglige niveau, at mindske betydningen af social baggrund, samt at styrke tillid og trivsel i folkeskolen.

Omdrejningspunktet for reformen er introduktionen af en længere og mere varieret skoledag, der skal give mere tid til flere fagopdelte timer og såkaldt understøttende undervisning. Som en del af reformen – og den længere skoledag – indgår, at alle børn får tilbud om lektiehjælp og faglig fordybelse¹.

Reformen træder i kraft ved skoleårets start i august 2014.

Undervisningsministeriet (UVM) har udover det lovforberedende arbejde igangsat en række initiativer med henblik på støtte op om forvaltningers og skolers forberedelse af reformen.

Rambøll har inden for denne ramme gennemført et projekt om lektiehjælp og faglig fordybelse. Projektet er gennemført projektet fra november 2013 til januar 2014 på opdrag fra Undervisningsministeriet. Formålet med projektet har været at indsamle, beskrive og analysere erfaringer og gældende praksis inden for lektiehjælp og faglig fordybelse, således at erfaringerne kan anvendes som inspirationsmateriale til kommuner og skoler i deres arbejde med at forberede ikrafttrædelsen af skolereformen.

Rambøll afrapporterer projektets resultater i følgende tre produkter:

- Et **litteraturstudie**, der afrapporteres i form af en række *fact sheets*, der beskriver viden fra forskningsprogrammer, evalueringer og undersøgelser.
- Et **inspirationskatalog** med beskrivelse af en række eksempler fra praksis om, hvordan skoler og andre aktører arbejder med lektiehjælp og faglig fordybelse. Denne del af projektet afrapporteres særskilt.
- Et **tværgående produkt** med fokus på de temaer, der på tværs af litteraturstudie og inspirationskatalog har vist sig særligt perspektivrigt for det videre arbejde. Denne del af projektet afrapporteres særskilt.

Nærværende dokument indeholder afrapporteringen af litteraturstudiet. Dokumentet indeholder *fact sheets* for 13 studier, evalueringer og undersøgelser. Hovedvægten ligger på erfaringer fra Danmark og Tyskland (efter ønske fra UVM), hvortil suppleres med yderligere internationale eksempler (engelske, canadiske og norske). Som led i projektet er det også undersøgt, om der findes relevant litteratur i Sverige, men særligt lektiehjælp og faglig fordybelse synes underbelyst i Sverige.

Metodisk er der gennemført et begrænset litteraturstudie, der primært har haft som formål at inspirere de gennemførte praksiseksempler samt den tværgående analyse. En mere omfattende forskningsekspedition på området (af både international og nordisk litteratur) gennemføres i foråret 2014.

---

¹ Da det ikke var muligt at opnå enighed i forligskredsen om organisering af lektiehjælp og faglig fordybelse, vil det være frivilligt for eleverne at deltage i lektiehjælp frem til næste folketingsvalg. Indtil da vil skolerne skulle tilbyde lektiehjælp i ydertimerne om eftermiddagen (kilde: uvm.dk).

2. **POINTER PÅ TVÆRS AF LITTERATURSTUDIET**

Indledningsvis skal en række tværgående pointer fra litteraturstudiet fremhæves. 10 ud af 13 publikationer i litteraturstudiet har fokus på lektier og lektiehjælp, mens kun få publikationer har fokus på faglig fordybelse. Dette afspejler sig i gennemgangen nedenfor.

2.1 **Lektiehjælp**

Langt de fleste af konklusioner i studierne om lektiehjælp bygger på den oplevede effekt/vurdering fra brugere, lektiehjælpere, ledere, sådan som det er kommet frem i interview, spørgeskemaer, observationer m.v. Ingen af de studier, der vedrører lektiehjælp, bygger således på et eksperimentelt design.

Effekter/resultater af lektiehjælp

To af studierne indeholder statistiske analyser af et stort antal elevers afgangs- og prøvekarakterer sammenholdt med spørgeskemabesvarelser fra lærere, elever og forældre. Disse to studier giver en indikation på sammenhængen mellem lektiehjælp og elevernes faglige udbytte.

Den norske evaluering af indførelsen af obligatorisk tilbud om lektiehjælp viser, at omfanget af lektiehjælp har betydning. Den statistiske analyse af de faglige resultater på skoler, der først har indført lektiehjælp i forbindelse med reformen i 2010/2011, viser en sammenhæng mellem høj andel af elever, der deltager i lektiehjælpsordningen og en positiv udvikling i resultater i nationale prøver på skoleniveau. I 2012 opnås der specielt gode resultater på skoler, hvor mere end 60 pct. af eleverne deltager. På de skoler, hvor færre end 30 pct. af eleverne deltager i lektiehjælpsordningen, er resultaterne ikke bare dårligere end på skoler med højere deltagelse, men desuden yderligere svækket efter indførelsen af lektiehjælp.

Derudover viser analysen, at de ca. 50 pct. af skolerne, der først indfører lektiehjælp i forbindelse med reformen, har haft en mere positiv udvikling i deres faglige resultater, sammenholdt med de skoler, der også før reformen tilbød lektiehjælp. Forskellen i udviklingen er dog så lille, at den ikke er statistisk signifikant.

Endvidere synes de stærke elever at få mest ud af ordningerne med lektiehjælp. Den obligatoriske lektiehjælp ser derfor ikke ud til at bidrage til at reducere sociale forskelle. Analysen viser, at på de skoler, der har indført lektiehjælp i forbindelse med reformen, er elever med den svageste socioøkonomiske baggrund gået noget tilbage, mens elever med anden baggrund er gået frem. På skoler, som havde lektiehjælp før reformen, er resultaterne for elever med forskellig socioøkonomisk baggrund uforandret. Tilbagegangen for elever med laveste socioøkonomiske baggrund er størst på de skoler, der har det færreste antal elever, der deltager i lektiehjælp.

Det danske studie '*Lærere, undervisning og elevpræstationer*' konkluderer, at der ikke i gennemsnit er nogen statistisk sikker sammenhæng mellem elevers tidsforbrug på lektielæsning og elevernes faglige præstationer. Bryder man ned og sammenholder med elevernes socioøkonomiske baggrund, så finder man imidlertid en positiv betydning af lektielæsning for elever med svagere socioøkonomisk baggrund og til gengæld en negativ sammenhæng for elever med en stærkere socioøkonomisk baggrund.

Det dobbelte formål

Lektiehjælpstilbud har typisk to formål. Et fagligt og et socialt.

At der er et **fagligt formål** understøttes af, at 89 pct. af eleverne i et af studierne angiver, at de laver lektier hver gang, de kommer i lektiecafeen. Det er den generelle vurdering fra både projektledere, lærere og elever, at lektiehjælp forbedrer læringsudbyttet og de skolefaglige præstationer for deltagerne. I Norge ser man dog en tendens til, at læringsudbyttet varierer klassetrin-

nene imellem. Læringsudbyttet synes at være størst for eleverne på grundskolens laveste trin, hvorefter det bliver mindre (om end stadig eksisterende) på de højere klassetrin².

Det **sociale formål** fylder meget i alle studier. De fremhæver, at børnene oplever at blive mødt af en voksen, der har tid og oprigtigt interesserer sig for dem, og det har en positiv effekt på den enkeltes selvværd. I et af studierne er det en selvstændig pointe, at lektiehjælpsprojekter er lykkes bedst, hvor børnene mødes af professionelle voksne, der arbejder bevidst med at udvikle deres samspil med børnene³.

Ikke alene mødet mellem barn og voksen opleves som en styrke. For utsatte børn (og børn generelt) har de **sociale relationer børnene imellem** stor betydning for deres selvværd og deres læringsmuligheder. Erfaringen er, at dette kan udnyttes positivt. De voksne i lektiehjælpstilbuddet kan fx hjælpe med at dyrke venskaber mellem jævnaldrende, arbejde med og udvikle sociale normer og inddrage ressourcestærke rollemodeller. Sidstnævnte synes at være mere udbredt i lektiehjælpstilbuds i frivilligt regi sammenholdt med de skolebaserede lektiehjælpstilbuds.

Det er oplevelsen blandt både elever og lektiehjælpere, at lektiehjælp yder et vigtigt bidrag, som på længere sigt kan hjælpe eleverne til et bedre uddannelsesniveau. Det gælder i relation til såvel selvværd som faglige kompetencer.

Rekruttering af brugere kan være en udfordring

En udfordring, der peges på i nogle studier, er **rekruttering af elever**. Det konstateres, at det langt fra er alle elever, der vurderes til at have behov for lektiehjælp, der benytter tilbuddene. Ikke mindst de ældre elever kan være svære at rekruttere og fastholde. Et studie af lektiehjælp i Norge viser dog, at forældrene er af den modsatte opfattelse. De oplever en øget interesse, jo ældre deres børn bliver⁴.

Organisatorisk forankring

Endelig er det en vurdering, at lektiehjælpstilbuds, der er skolebaserede, har brug **organisationsrisk forankring** og ledelsesmæssig opbakning, herunder klare og forpligtende aftaler og arbejdsgange, samt afklaring af og stillingtagen til lektiehjælpernes faglige kompetencer.

2.2 Forældrenes vurdering af lektiehjælp

Flere af studierne inddrager forældrenes vurdering af lektiehjælp. Generelt giver flertallet udtryk for, at de er glade for tilbuddet. Dette understøttes af de fire tyske studier, der tager udgangspunkt i evalueringer af heldagsskoler, hvor lektiehjælp er en integreret del af skoletiden. I ét studie giver 75 pct. udtryk for, at de føler sig hjulpet/aflastet. Ikke mindst fordi de slipper for de daglige konflikter med deres barn om lektielæsning og kan bruge tiden på andre former for sammenværelse⁵.

Det er dog en afgørende pointe, at der sker en forventningsafstemning med forældrene, så de fortsat har en væsentlig rolle i deres barns skolegang. Ikke mindst set i lyset af, at 50 pct. af forældrene i et tysk studie har indikeret, at de må hjælpe deres barn med skolearbejde, selvom der tilbydes lektiehjælp i skoletiden⁶.

2.3 Talent

Ét studie har undersøgt resultatet/effekten af konkrete talentprojekter på fire skoler, der har haft til formål at udfordre særligt talentfulde elever⁷. Konklusionen er, at det har en positiv faglig ef-

² Lektiehjælp er ingen tryllestav. Slutrapport fra evaluering af projekt lektiehjælp (Norge).

³ Hjælp til skoleliv – erfaringer fra 28 lektiehjælpsprojekter for utsatte børn.

⁴ Evaluering af leksehjælpstilbuddet 1.-4. trin. Slutrapport.

⁵ All-day school and its influence on families (Heldagsskolens indflydelse på familier relateret til lektier/hjemmearbejde).

⁶ All-day school and its influence on families (Heldagsskolens indflydelse på familier relateret til lektier/hjemmearbejde).

⁷ Talentudvikling i skolen – virker det? Evaluering af indsatsen gennemført som en del af elevens almene undervisning.

fekt at lave særskilte indsatser for denne gruppe elever. De oplever det som positivt og motiverende, at de udfordres fagligt, og der er rum til at være interesseret og ambitiøs.

Dog skal man være opmærksom på, at de talentfulde elever kan komme til at føle sig uden for klassens fællesskab, hvis de tages ud af den daglige undervisning til særskilte indsatser.

2.4 Supplerende undervisning (After-School-Programs)

Endelig indeholder litteraturstudiet to publikationer, der formidler resultatet af to meta-analyser med fokus på undervisning gennemført som supplement til den daglige undervisning (After-School-Programs). Der er her tale om planlagte og strukturerede undervisningsforløb, med høj grad af styring. Det ene metastudie undersøger effekten af undervisning med fokus på elevernes personlige og sociale færdigheder, mens det andet metastudie har fokus på udviklingen af læse- og matematikfærdigheder. Begge metaanalyser undersøger alene indsatser, hvor der har været gjort brug af eksperimentelle designs.

Konklusionen på tværs af de to studier er, at man opnår en signifikant positiv effekt af faglig såvel som social karakter af supplerende undervisning hos de deltagende elever. Der er dog en række indholdsmæssige kriterier, der skal være opfyldte for at opnå den ønskede effekt, herunder at der arbejdes med trin for trin læring, specifik fokus på træning af færdigheder samt klart definerede mål. I relation til positiv effekt på elevernes læsefærdigheder, så er et afgørende element, at der er tale om en-til-en undervisning, altså én lærer til én elev.

3. DANSKE STUDIER

3.1 Evaluering af boligsocial lektiecafe

Metadata	
Titel	Boligsociale lektiecaférer. En udstrakt hånd til børn og unge i udsatte boligområder
Forfatter	Mette Fabricius Madsen, projektleder Frederik Mühlendorff Sigurd Lasse Kjeldsen Kasper Krog Pedersen
Årstal	2012
Link til publikationen	http://www.uvm.dk/Aktuelt/~/UVM-DK/Content/News/Udd/Folke/2012/Jul/~/media/UVM/Filer/Udd/Folke/PDF12/120705%20boligsociale%20lektiecafeer.ashx
Type af publikation	Evaluering
Publikationsinstitution	Center for Boligsocial Udvikling
Publikationens indhold	
Rapportens formål (beskrivelse og relevans)	Som en del af de boligsociale helhedsplaner er der i løbet af de sidste fem år etableret en række boligsociale lektiecaférer, som ligger lokalt i udsatte boligområder. Formålet med rapporten er at evaluere indsatsen af boligsociale lektiecaférer og gennem gode eksempler formulere anbefalinger til det videre arbejde med lektiehjælp målrettet børn og unge i de udsatte boligområder. Evalueringen tager bl.a. afsæt i en analyse af Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, der viser, at børn fra fattige familier og børn med dårligt uddannede forældre har en betydelig større risiko for at stå uden job og uddannelse som ung end børn med en stærk hjemmebaggrund.
Rapportens metode	Evalueringen er baseret på: <ul style="list-style-type: none"> Statistiske oplysninger om skole og uddannelse blandt børn og unge i udsatte områder (behovet og potentialet for lektiecaférer generelt med fokus på grundskolekarakterer og uddannelsesforløb blandt børn og unge i udsatte områder) Et mere detaljeret casestudie af 13 udvalgte boligsociale lektiecaférer i hele landet, baseret på projekternes egne indberetninger af resultater (pligt siden 2010), interviews med projektledere og lektiehjælpere i syv lektiecaférer samt interviews med folkeskolelærere og spørgeskemaundersøgelse blandt 110 elever.
Organisering/struktur af lektiehjælpen, faglig fordybelse eller andet (hvis relevant)	Fælles for lektiecaférerne er et tilbud om støtte og hjælp med lektielæsning, og at der er fokus på lyst til læring. En af de grundlæggende forskelligheder ligger i, hvor højt andre aspekter end lektielæsningen prioriteres. Nogle initiativer fokuserer på sociale aspekter, mens andre alene er koncentreret om fagligheden. Lektiecafeens medarbejdere/medhjælpere: Den faglige lektiehjælp varetages for det meste af frivillige organisationer eller ansatte lektiehjælpere, mens helhedsplanens medarbejdere står for organisering, rekruttering af børn og unge samt løbende tilpasning af tilbuddene i lektiecafén efter brugernes behov.

Målgruppe for lektiehjælpen (hvis relevant)	<p>De boligsociale lektiecaférer i denne undersøgelse har primært fokus på utsatte børn og unge, som ikke har mulighed for at få den nødvendige hjælp og støtte fra deres forældre eller netværk.</p> <p>Evalueringen bekræfter, at det i høj grad også er denne målgruppe, der benytter tilbuddene om lektiehjælp. Hovedparten af de elever, der kommer, er fagligt meget svage, og mange er socialt utsatte. Mange er to-sprogede og har så store vanskeligheder med det danske sprog, at det er svært at forstå opgaveformuleringen. De har dermed ingen forudsætning for at løse skoleopgaverne.</p> <p>Der er stor forskel på antallet af elever, men de boligsociale lektiecaférer, som er med i denne undersøgelse, bruges i gennemsnit af 50 elever ugentligt. De fleste lektiecaférer satser bredt på alle klassetrin. Kønsfordelingen er nogenlunde lige med en lille overvægt af piger.</p>
Indhold af lektiehjælpen, faglig fordybelse eller andet (hvis relevant)	<p>Mange af indsatserne ligger i det lokale beboerhus og opnår dermed en naturlig kontaktflade med mange beboere i boligområdet, som kan være en stor fordel i forhold til andre tilbud.</p> <p>Der findes ikke noget fast koncept for lektiecaférer under de boligsociale helhedsplaner, ligesom der ikke findes en overordnet vision eller specifik beskrivelse af formål med indsatserne. Det kan ses som en fordel, at indsatserne på den måde er fleksible, dog med risiko for at det overordnede formål med lektiecaféen bliver udvandet.</p> <p>Undersøgelsen viser, at eleverne i høj grad benytter tiden i lektiecaférerne til at få lavet lektier (89 pct. af eleverne laver lektier, hver gang de kommer). Indsatsen handler om mere end blot den faglige hjælp til lektier. Ca. 50 pct. af de adspurgte elever i spørgeskemaundersøgelsen svarer, at de også kommer, fordi "det er hyggeligt" og fordi de "kan lide de voksne i lektiecaféen".</p>
Resultater/effekter af lektiehjælpen, faglig fordybelse eller andet (gerne opdelt på forskellige målgrupper)	<p>Undersøgelsen belyser dels statistiske træk, dels oplevede effekter.</p> <p>Fagligt udbytte</p> <ul style="list-style-type: none"> • 77 pct. af de adspurgte elever svarer, at de får lavet flere lektier nu, end før de kom i lektiecaféen • 96 pct. af de adspurgte elever vurderer, at de får den hjælp, de har behov for. <p>Forældreinddragelse/samarbejde (ikke inddraget som selvstændigt element)</p> <ul style="list-style-type: none"> • De fleste af eleverne i lektiecaféen kommer af egen fri vilje, mens andre kommer på opfordring af forældre eller deres lærere i folkeskolen. <p>Resultater i forhold til vurderet kvalitet, undervisningsmiljø mv.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Interviewpersonerne (lærere og medhjælpere): Generel tilfredshed og positiv vurdering af elevernes faglige udbytte af lektiecaféernes indsats blandt både projektledere, lektiehjælpere (og elever) samt undervisere i folkeskolen.

Hæmmende henholdsvis fremmende faktorer for succesen af lektiehjælpen	Fremgår ikke.
Overordnet konklusion	<p>Boligsociale lektiecaféer yder et vigtigt bidrag til en gruppe af børn og unge, som har et reelt behov for hjælp.</p> <p>Undersøgelsen fokuserer på <u>potentialet</u> i lektiehjælp pga. lavere karakterer og utilfredsstillende antal der påbegynder en ungdomsuddannelse blandt de potentielle brugere.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Børn og unge i utsatte områder får i gennemsnit 1,8 karakterer lavere end gennemsnittet på landsplan • Tre år efter grundskolens afgangseksamen er 34,7 pct. af eleverne fra utsatte områder ikke i gang med en ungdomsuddannelse. Det samme gælder kun for 12,5 pct. af de unge på landsplan. En ændring på blot én karakter i snit har signifikant betydning for elevernes uddannelsesforløb efter folkeskolen. <p>Ud fra disse statistiske sammenhænge, samt vurdering/oplevelse af udbytte, konkluderer undersøgelsen, at lektiehjælpen yder et vigtigt bidrag, som på længere sigt kan hjælpe eleverne til et bedre uddannelsesniveau.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lektiehjælpsindsatsen for boligsociale lektiecaféer handler dog om mere end fagligt udbytte, især sociale aspekter pga. områdernes sociale problemer (fx pladsmangel, tilbud til etniske piger, trygge rammer).
Perspektiver i en dansk kontekst	Perspektiver for folkeskolen: Lektiecaféer under de boligsociale helhedsplaner konkurrerer ofte med tilbud om lektiehjælp bl.a. på den lokale folkeskole. Da der således findes en række tilbud om lektiehjælp, er det relevant at undersøge, om der er behov for en ekstra indsats i de utsatte områder, og hvad man potentielt kan forvente at opnå med en sådan indsats.
Yderligere information	<p>http://www.cfbu.dk/projekter/cfbus-undersogelser/boligsociale-lektiecafeer-en-udstrakt-haand-til-boern-og-unge-i-utsatte-boligomraader/</p> <p>http://uvm.dk/Aktuelt/~/UVM-DK/Content/News/Udd/Folke/2012/Jul/120705-Lektiecafeer-goer-en-forskel-i-boligsociale-omraader</p>

3.2 Evaluering af lektiecafeer/elevcentre i Københavns folkeskoler

Metadata	
Titel	Evaluering af lektiecaféer/elevcentre i Københavns folkeskoler
Forfatter	Karl Vogt-Nielsen og Henning Hansen
Årstaal	2005
Link til publikationen	http://casa-analyse.dk/files/evaluering_af_lektiecafeen_i_koebenhavns_folkeskoler.pdf
Type af publikation	Evaluering
Publikationsinstitution	Center for Alternativ Samfundsanalyse (CASA)
Publikationens indhold	
Rapportens formål (beskrivelse og relevans)	<p>Den københavnske befolkningssammensætning – hvor der er mange borgere med etnisk minoritetsbaggrund og mange borgere med svag social baggrund – betyder, at flere børn har brug for en særlig støtte til lektielæsningen uden for skoletiden.</p> <p>Fra august 2000 blev der etableret en lektiecafé på 15 københavnske skoler med mange tosprogede elever. Lektiecaféerne blev finansieret af den centrale pulje til undervisning af tosprogede elever. Som led i budgettaftalen for 2003, afsatte Borgerrepræsentationen en pulje på 3 mio. kr., så tilbuddet om lektiecafé blev udvidet til alle folkeskoler i København. Fra skoleåret 2003/2004 blev et projekt om elevcentre som frie læringsmiljøer på københavnske folkeskoler udmøntet.</p> <p>I forlængelse af sidstnævnte blev det besluttet, at projektet skulle evalueres i efteråret 2005 med henblik på dets videre skæbne. CASA har bistået Københavns Kommune, Uddannelses- og Ungdomsforvaltningen, med at gennemføre denne evaluering af folkeskolernes lektiehjælp/elevcentre.</p> <p>Evalueringen har til formål:</p> <ol style="list-style-type: none"> At vurdere, hvordan elevcentret/lektiecaféen har fungeret organisatorisk – som center på skolen og som koordinerende i forhold til andre aktører i lokalområdet At vurdere elevcentrets/lektiecaféens betydning for styrkelse af elevernes engagement og faglige kompetencer At identificere en række kriterier for velfungerende elevcentre/lektiecafeér.
Rapportens metode	<p>Evalueringen er baseret på to forskellige dataindsamlinger. For det første er der foretaget en spørgeskemaundersøgelse blandt alle Københavns Kommunes folkeskoler. Spørgeskemaundersøgelsen består af 65 spørgsmål, hvor der spørges ind til <i>oplevede</i> effekter/resultater. Spørgeskemaundersøgelsen er besvaret af 62 skoler.</p> <p>Herudover er der foretaget i alt seks fokusgruppemøder. Fokusgrupperne bestod af hhv. to grupper af lærere/skoleledelsesrepræsentanter, en gruppe elever med dansk talende forældre, en gruppe elever med arabisk talende forældre, en gruppe forældre med dansk talende baggrund samt en gruppe forældre med arabisk talende baggrund.</p>

Metadata	
Organisering/struktur af lektiehjælpen, faglig fordybelse eller andet (hvis relevant)	<p>På langt de fleste skoler er lektiecaférerne/elevcentrene organiseret som én samlet enhed for alle skolens elever. Kun få skoler har organiseret deres lektiecaférer/elevcentre i separate enheder for hhv. indskolingen, mellemtrinnet og udskolingen.</p> <p>Størstedelen af lektiecaférerne/elevcentrene har åbent 3-4 dage om ugen. Lektiecaférerne/elevcentrene ligger typisk først på eftermiddagen med i gennemsnit 10 ugentlige åbningstimer. Skolerne har et varierende antal lærere, mellem 2-5 lærere, tilknyttet lektiecaférerne. De fleste lærere har dansk som fagkompetence, men også matematik, naturfag og sprog er repræsenterede jo flere lærere, der er tilknyttet lektiecaférerne/elevcentrene.</p>
Målgruppe for lektiehjælpen (hvis relevant)	Lektiecaférerne/elevcentrene er i udgangspunktet målrettet alle elever i alle årgange. Men da baggrunden for lektiecaférerne/elevcentrene netop er, at tosprogede elever og elever med en svag social baggrund har særligt behov for støtte til lektielæsningen, angiver flere skoler også, at de har fokus på dette.
Indhold af lektiehjælpen, faglig fordybelse eller andet (hvis relevant)	<p>Visionen for lektiecaférerne/elevcentrene "er et frit og engagerende læringsmiljø på skolen, hvor eleverne uden for skoletiden kan få dækket forskellige behov for støtte til faglig fordybelse, til lektier, til træning, til projektbehandling og til uformel it-læring. Det er ikke undervisning, og det er ikke fritidsaktiviteter – men det er selvvælgte læring i fritiden. Elevcentret medvirker til skolens øvrige arbejde med at bryde den negative sociale arv. Tilbuddet i elevcentret er koordineret med evt. øvrige lignende tilbud i skolens lokalområde, så de tilsammen dækker elevernes behov bredt."</p> <p>Målene for elevcentrene er:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elevcentret understøtter elevernes motivation til egen læring i fritiden • Elevcentret medvirker til at fremme elevernes engagement i skolearbejdet • Elevcentret er med til at styrke elevernes faglige kompetencer • Elevcentret medvirker til skolens øvrige arbejde med at bryde den negative sociale arv • Skolen er via sit elevcenter koordinerende for lokalområdets lektiestøttende aktiviteter.
Resultater/effekter af lektiehjælpen, faglig fordybelse eller andet (gerne opdelt på forskellige målgrupper)	<p><i>Resultater i forhold til elevernes engagement og faglige kompetencer:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Evalueringen viser, at det langt fra er alle elever, der vurderes til at have behov for lektiehjælp, der benytter tilbuddet. Det er især ældre elever, der ikke benytter tilbuddet • Evalueringen viser, at størstedelen af skolerne vurderer, at lektiecaférernes brugere er tilfredse med tilbuddet og er motiverede for at komme der • Evalueringen viser, at stort set alle skoler vurderer, at lektiecaférerne har en væsentlig positiv indflydelse på elevernes faglig selvværd og faglige kompetencer samt har mindsket behovet for specialundervisning på 1/3 af skolerne.

Metadata	
	<p><i>Resultater i forhold til inddragelse, samarbejde (forældre):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Evalueringen viser, at forældre er glade for, at deres børn tilbydes lektiehjælp, som de ikke selv kan tilbyde hjemme • Forældrene anbefaler, at brugen af lektiecaféer sker i samråd mellem lærere og forældre. Forældrene mener, at lektiecaféer skal fungere som et frivilligt tilbud.
Hæmmende henholdsvis fremmende faktorer for succesen af lektiehjælpen	Evalueringen konkluderer, at særligt tre forhold har betydning for en succesfuld lektiecafé: 1) Længere ugentlige åbningstider, 2) Øget antal af tilknyttede lærere og 3) Kombination af lektiehjælp med andre aktiviteter som spil og leg.
Overordnet konklusion	<p>Evalueringen konkluderer, at det er lykkes at etablere og udvikle et tilbud om et frit og engagerende læringsmiljø på de københavnske skoler. Skolerne har imidlertid grebet lektiecaféerne meget forskelligt an, og der er forskellige holdninger på skolerne om, hvem den primære målgruppe for lektiecaféerne er. Skolerne har ikke formået at etablere lektiecaféerne i et koordineret lokalt samarbejde.</p> <p>I relation til elevernes udbytte konkluderer evalueringen, at der er varierende behov for og efterspørgsel efter lektiecaféerne. Lektiecaféerne er frivillige og evalueringen konkluderer, at skolerne mangler metoder til at tiltrække en stor gruppe af elever med behov for lektiehjælp, men som ikke deltager. Evalueringen konkluderer, at der er en god nytteværdi af lektiecaféerne, idet lektiecaféerne har en væsentlig indflydelse på brugernes faglige selvværd og deres faglige præstationer samt mindsker behovet for specialundervisning på 1/3 af skolerne.</p> <p>Evalueringen konkluderer, at særligt tre forhold har betydning for en succesfuld lektiecafé: 1) Længere ugentlige åbningstider, 2) Øget antal af tilknyttede lærere og 3) Kombination af lektiehjælp med andre aktiviteter som spil og leg.</p>
Perspektiver i en dansk kontekst	<p>Metanalysen giver anledning til følgende opmærksomhedspunkter i dansk kontekst:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det er et generelt opmærksomhedspunkt at få eleverne til at møde op i lektiecafeen. Det kræver en ekstraordinær indsats, ikke mindst i relation til de elever, der har et udtalt behov for faglig og social støtte. • De københavnske lektiecaféer har haft gode erfaringer med at definere lektiecafeens indhold som mere end 'traditionel' lektiehjælp. Det er også projektarbejde, it, træning af specifikke færdigheder mv.
Yderligere information	http://casa-analyse.dk/files/evaluering_af_lektiecafeen_i_koebenhavns_folkeskoler.pdf

3.3 Erfaringer fra 28 lektiehjælpsprojekter for udsatte børn

Metadata	
Titel	Hjælp til skoleliv - erfaringer fra 28 lektiehjælpsprojekter for udsatte børn
Forfatter	Lise Tingleff Nielsen, Jens Saarup, Trine Pedersen, Birthe Frey og Maj Dørup
Årstal	2006
Link til publikationen	http://uvm.dk/Aktuelt/~/UVM-DK/Content/News/Udd/Folke/2012/Jul/~/media/UVM/Filer/Udd/Folke/PDF12/120706%20Erfaringer%20med%20lektiehjaelp.ashx
Type af publikation	Følgeforskning på projekt Lektiehjælp udarbejdet for Undervisningsministeriet
Publikationsinstitution	CVU og KLEO
Publikationens indhold	
Rapportens formål (beskrivelse og relevans)	<p>Projekt Lektiehjælp, som er igangsat og delvist finansieret af Undervisningsministeriet, har haft til formål at udvikle metoder til at give udsatte børn bedre forudsætninger for at deltage i den almindelige undervisning. I alt har 28 udvalgte projekter i forskellige kommuner over hele landet deltaget i projektet.</p> <p>I projektet forstås lektiehjælp som et pædagogisk tilbud, som gives i forlængelse af børnenes almindelige skoledag. De fleste projekter har været karakteriseret af en bred og nuanceret forståelse af lektiehjælp, hvor der fokuseres på de ting, der gør barnet parat til at deltage i klassens sociale sammenhænge og læring, snarere end snæver efterbehandling og efterslæb fra den normale undervisning.</p> <p>Formålet med denne rapport har været at skabe viden om etablering og udvikling af forskellige former for lektiehjælpstilbud for udsatte børn for dels:</p> <ul style="list-style-type: none"> • At medvirke til, at de enkelte udviklingsprojekter har fået udfoldet alle aspekter af det støttede udviklingsprojekt • At medvirke til, at udviklingsarbejdet samlet set kunne opnå det bredest mulige erfaringssgrundlag med henblik på etablering af fremtidige lektiehjælpstilbud for udsatte børn.
Rapportens metode	<p>I samarbejdet mellem projektet og følgeforskerne er anvendt aktionslæring. I relation til følgeforskning har aktionslæringen haft til formål at udfordre og understøtte arbejdet med at udvikle de enkelte lektiehjælpstilbud samt at få indsigt i de enkelte projekters arbejde, overvejelser og metodeudvikling.</p> <p>Viden om lektiehjælpsprojekterne er indsamlet ved årlige besøg hos alle projekter (to besøg i alt per projekt). Ved besøgene er der gennemført semistrukturerede interviews med fagprofessionelle personer tilknyttet projektet samt besøg/observation af selve lektiehjælpstilbuddet. Der er udvalgt fire projekter, som har modtaget vejledningsbesøg fire gange årligt, og som har bidraget med særligt indgående viden og kendskab til lektiehjælpen.</p> <p>Følgegruppen har udviklet en elevstatusskabelon til den løbende evaluering af projekterne i relation til det enkelte barns udviklingsforløb. Skabelonen er udfyldt før, under og efter projektets igangsættelse.</p>

Metadata	<p>De 28 projekter har haft frie hænder til at organisere lektiehjælpstilbuddet, så det bedst muligt imødekommer behovet hos deres udsatte børn. Lektiehjælpstilbuddene er derfor også organiseret vidt forskelligt på tværs af projekterne og har bestået af forskellige aktiviteter.</p>
<p>Organisering/struktur af lektiehjælpen, faglig fordybelse eller andet (hvis relevant)</p>	<p>Eksempler er:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Traditionelle lektiecaféer, hvor børnene har fået hjælp til konkrete hjemmeopgaver eller forberedelse af faglige emner og temaer i barnets hjemklasse • Samtaler og samvær mellem børn og voksne med henblik på, at barnet kunne opleve omsorg, anerkendelse og værdsættelse • Dialoger mellem børn og voksne efterfulgt af konkrete mål og aftaler om personlige, sociale eller andre forhold i barnets hverdag • Forældrearangementer, hvor lektiehjælpere har haft lejlighed til at føre uformelle samtaler med forældre, og hvor børnene kunne vise resultaterne af deres arbejde • Konkret vejledning af forældre om, hvordan de kunne støtte deres børns skolegang • Systematisk indsats for at forberede barnet på morgendagens skoledag, fx ved at kigge tasken igennem, holde orden i tasken, tale om hvad der var sket i skolen i dag, forberede det, der skulle ske i morgen, både fagligt og socialt • At træne børnenes sociale kompetencer gennem fx rollespil eller selviagttagelse på video • At give børnene oplevelser og erfaringer med lokalområdets kulturliv for herigennem at udvide børnenes erfningsverden, lære dem at opsøge og bruge forskellige kulturelle tilbud og ikke mindst kvalificere deres generelle forudsætninger for at »have noget at bidrage med« i almenundervisningen.
<p>Målgruppe for lektiehjælpen (hvis relevant)</p>	<p>Lektiehjælpen i de forskellige projekter er målrettet udsatte børn. Generelt har lektiehjælpsprojekterne arbejdet med børn, som vurderes for gode til specialundervisning, dvs. børn som kan deltage i den normale undervisning, men af forskellige årsager alligevel møder problemer.</p> <p>Begrebet ”udsathed“ er fortolket forskelligt på tværs af de forskellige lektiehjælpsprojekter og udsathed er således eksempelvis fortolket som:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stillet ulige: Sociale, familiære eller kulturelle forhold, som gør, at børnene er dårligere stillet • Usynlighed: Børn med lav selvtillid og lavt selvværd • Isolation: Børn med manglende sociale og personlige kompetencer til at indgå i det sociale spil.

Metadata	<p>Det overordnede formål med lektiehjælpen er: "At udvikle og formidle metoder til at give udsatte børn en sådan mulighed for at læse lektier, at de ikke på dette punkt er stillet ringere end andre børn."</p> <p>Herudover er det præciseret om indholdet af lektiehjælpen, at den "dækker over en bred vifte af mulige initiativer, der har til formål at forbedre alle børns muligheder for at lære (sig) så meget som muligt, uanset om de har let eller svært ved at lære, uanset hvordan de bedst lærer, uanset deres sociale baggrund, og uanset om der er tale om børn med særlige forudsætninger".</p> <p>Der fokuseres altså ikke nødvendigvis ensidigt på den side af begrebet lektier, der har at gøre med efterbehandling og fordybelse i allerede gennemgået stof, men i lige så høj grad på det, der gør barnet parat til at deltage i klassens sociale sammenhænge og læring: Forforståelse, begrebsudvikling, nysgerrighed, undren, oplevelser, selvtillid og selvværd.</p> <p>Det fremgår af projektbeskrivelsen, at en positiv bivirkning af lektiehjælp kan være, at udsatte børn opøves i at tage medansvar for deres egen læring, at lokale foreninger og kulturinstitutioner inddrages for eksempel i et samarbejde mellem forskellige kommunale forvaltninger, og at dialog og samarbejde med forældrene medtænkes.</p>
<p>Resultater/effekter af lektiehjælpen, faglig fordybelse eller andet (generne opdelt på forskellige målgrupper)</p>	<p><i>Resultater i forhold til fagligt udbytte, trivsel mv. (elever):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • De udsatte børn i lektiecaféerne har følt sig anerkendt, forstået og meningsfuldt udfordret. Børnene har oplevet at blive mødt af en voksen, der oprigtig interesserede sig for dem, hvilket har haft en positiv effekt på deres selvværd • Lektiehjælpsprojekterne er lykkes bedst, hvor børnene er mødt af professionelle voksne, der arbejder bevidst med at udvikle deres samspil med børnene. Uddyttet af at arbejde med og understøtte barnets fortsatte udvikling og læring er størst, hvor der allerede er etableret en kontakt mellem barnet og den voksne (fx klasselæreren) • Lektiehjælpsprojekterne er mest udbytterige, hvor der tages udgangspunkt i det enkelte barns forudsætninger og behov (elevdifferentiering) • For udsatte børn (og børn generelt) har de sociale relationer børnene imellem stor betydning for deres selvværd og deres læringsmuligheder. Dette kan udnyttes positivt i en lektiecafé ved fx at hjælpe børnene med at dyrke venskaber med jævnaldrende, arbejde med og udvikle sociale normer og inddrage ressourcestærke rollemodeller. <p><i>Resultater i forhold til inddragelse, samarbejde (forældre):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Det har vist sig nødvendigt med indledende afklaring og forventningsafstemning mellem forældre og lektiehjælpen omkring indholdet og barnets udbytte af lektiehjælpen • Direkte involvering, fx konkrete råd og opgaver, af forældrene giver en fælles ansvarsfølelse og et godt samarbejde.

Metadata	
	<p><i>Resultater i forhold til undervisningsmiljø og organisatorisk forankring (skoleniveau):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Rapporten peger på en række elementer, der kan fremme et positivt og fokuseret læringsmiljø: At møde barnet hvor barnet er, målrettet læring, fleksible og varierede arbejdsformer, tydelige rammer for lektiehjælpstilbuddet, fysiske omgivelser der signalerer betydningsfuldhed • Resultaterne kan ikke uden videre overføres til børnenes almindelige undervisning og det er derfor vigtigt at skabe et undervisningsmiljø, hvor der er sammenhæng mellem projektet og den daglige undervisning, så de kompetencer, som børnene tilegner sig i lektiehjælpen, også bliver aktive i deres hverdag • En organisatorisk forankring er central for at fastholde og videreforske lektiehjælpsprojekterne. Der er forskellige faktorer, der kan medvirke hertil: En positiv skolekode/etos, ledelsesmæssig opbakning, institutionel forankring af lektiehjælpen på skolen, klare og forpligtende aftaler og arbejdsgange. <p><i>Resultater i forhold til medarbejdernes kompetencer (lærere, pædagoger):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Medarbejderne har oplevet aktionslæring i forbindelse med udviklingen af lektiehjælpen som udfordrende og motiverende. Især det at arbejde systematisk og skriftligheden vurderes positivt • De fagprofessionelle kan og skal understøttes i udviklingen af relationskompetencer • Lektiehjælpsprojekterne har ført til fælles kollegial sparing/arbejde med at udforske og reflektere over egen praksis samt samarbejdet mellem fagprofessionelle grupper (fx mellem lærere og pædagoger). Flere har dog også oplevet, at det kan være svært at arbejde med, hvis det fx ikke er en del af skolens kultur.
Hæmmende henholdsvis fremmende faktorer for succesen af lektiehjælpen	Se boks ovenfor.
Overordnet konklusion	<p>Rapporten konkluderer, at det ikke tyder på, at der kan knyttes specifikke aktiviteter til afhjælpning af specifikke problemer hos utsatte børn. Det handler derimod i højere grad mere om <i>måden</i>, lektiehjælpen foregår på.</p> <p>Det gode lektiehjælpstilbud er kendtegnet ved, at indsatsen bygger på et specifikt fokus på det enkelte barns udsathed og på en bevidst og målrettet pædagogisk handlepraksis, som bygger på en række væsentlige elementer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Et godt samspil mellem voksen og barn • At børn lærer af hinanden • At lektiehjælpstilbuddet betragtes og udvikles som et fokuseret læringsmiljø • At der skabes en konkret sammenhæng mellem projektet og den daglige undervisning

Metadata	
	<ul style="list-style-type: none"> • At de professionelle løbende udvikler deres kompetencer i forhold til at understøtte udsatte børns læring • At lektiehjælpstilbuddet indgår som en integreret del af skolens samlede organisering.
Perspektiver i en dansk kontekst	<p>Rapporten giver anledning til følgende opmærksomhedspunkter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det gode lektiehjælpstilbud skal tage udgangspunkt i det enkelte barnets forudsætninger og behov, ud fra hvilke der arbejdes målrettet med barnets læring • Lektiehjælpsprojekterne beretter samstemmigt, at barnets udbytte i lektiehjælpstilbuddet ikke automatisk kommer barnet til gavn i den øvrige hverdag. Spørgsmålet om overførselsværdien af lektiehjælpens gevinster er således helt centralt at forholde sig til og skolerne skal i den forbindelse overveje, hvor man etablerer et lektiehjælpstilbud, der skaber et bindeledd mellem de forskellige aktiviteter i et barns samlede skoleliv • Lektiehjælpen skal organisorisk forankres i den øvrige skole.
Yderligere information	http://uvm.dk/Aktuelt/~/UVM-DK/Content/News/Udd/Folke/2012/Jul/~/media/UVM/Filer/Udd/Folke/PDF12/120706%20Erfaringer%20med%20lektiehjaelp.ashx

3.4 Talentudvikling i skolen – virker det? Evaluering af indsatser gennemført som en del af elevernes almene undervisning

Metadata	
Titel	Talentudvikling i skolen - virker det?
Forfatter	Poul Nissen og Kirsten Baltzer
Årstal	2010
Link til publikationen	http://www.uvm.dk/Aktuelt/~/UVM-DK/Content/News/Udd/Folke/2010/Dec/~/media/UVM/Filer/Udd/Folke/PDF10/101206_Talentudvikling_skolen.ashx
Type af publikation	Evaluering
Publikationsinstitution	Evalueringen er udarbejdet for Undervisningsministeriet
Publikationens indhold	
Rapportens formål (beskrivelse og relevans)	<p>I de seneste år har der været en stigende interesse og fokus på læring og trivsel blandt velbegavede og talentfulde elever i folkeskolen. For at sikre, at denne gruppe elever bliver tilstrækkeligt udfordrede og får maksimalt udbytte af undervisningen, har en række folkeskoler og kommuner igangsat talentprojekter og udviklet en overordnet strategi for talentudvikling og dannet netværk for erfaringssudveksling og gensidig inspiration.</p> <p>Undervisningsministeriet har ønsket at få nogle af disse projekter evaluert, hvor kriteriet for udvælgelse skulle være, at projekterne blev gennemført som en del af elevernes almindelige undervisningstid. I den forbindelse er fire projekter, hvor skolen har iværksat en særlig indsats med henblik på udfordring af særligt talentfulde elever, blevet udvalgt til at deltage i nærmere følgeforskning (nærværende evaluering).</p> <p>Formålet med evalueringen af projekterne har været at undersøge, i hvor høj grad elevernes faglige og sociale udvikling blev tilgodeset, samt at undersøge, hvilke undervisningsmetoder der blev anvendt og hvilken effekt de havde.</p>
Rapportens metode	<p>Evalueringen er baseret på et prospektivt pre-/post-design. Ved projekternes begyndelse i starten af skoleåret udarbejdedes en "status 1" for de deltagende elever. Ved skoleårets afslutning foretog man en "status 2" med henblik på en vurdering af eventuelle forskelle i elevernes scorere.</p> <p>Elevgruppen blev testet med en række prøver:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Achenbachs spørgeskemaer: Multiinformant spørgeskema (barnet, forældre og lærer besvarer det), der belyser barnets kompetencer og vanskeligheder inden for en række vigtige områder af betydning for identitetsdannelsen • Silvermans tjekliste: Identifikation af højt begavede børn • Raven intelligensprøve: Måling af problemløsningsfærdigheder • Spørgeskema til forældre om børnenes opvækst og karakteristika. <p>Herudover er der foretaget interviews med eleverne ved status 2, matematisk grundprøve, logbøger under projekterne samt gruppeinterviews med eleverne foretaget af projektlærerne.</p>

Metadata	
<p>Organisering/strukturen af lektiehjælpen, faglig fordybelse eller andet (hvis relevant)</p>	<p>Evalueringen fokuserer på fire forskellige talentudviklingsprojekter:</p> <p>1: Matematikprojekt i 2. klasse</p> <ul style="list-style-type: none"> • Matematikprojekt om faglige udfordringer i skoletiden, hvor arbejdet med matematik på et højt niveau implementeres i klassernes almindelige undervisning • Projektet gennemføres ved holddeling af tre klasser på tværs af 2 årgange • Der er i samarbejde mellem lærere og forældre udvalgt 10 elever til projektholdet • Projektet gennemføres over 10 uger • For de udvalgte elever arbejdes der med turbo-matematik: når det almindelige færdighedsarbejde er udført, bruger eleverne den øvrige tid til at arbejde sammen om udfordrende matematikopgaver. <p>2: Danskprojekt i 2. klasse</p> <ul style="list-style-type: none"> • Danskprojekt om faglige udfordringer i skoletiden, hvor arbejdet med dansk på et højt niveau implementeres i klassernes almindelige undervisning • Projektet gennemføres ved holddeling af tre klasser på tværs af 2 årgange • Der er i samarbejde mellem lærere og forældre udvalgt 13 elever til projektholdet • Projektet gennemføres over 10 uger. <p>3: Matematikprojekt i 4.-5. klasse</p> <ul style="list-style-type: none"> • Forløbet gennemføres for 15 elever fra 4. og 5. klassetrin, der både er dygtige eller meget dygtige til matematik og har interesse for det matematikfaglige område • Eleverne deltager over en 10-ugers periode i 19 moduler med forskelligt matematisk indhold, eksempelvis brøker, statistik, sandsynlighed, anvendt matematik, problemformulering, brug af excel til svar på problemformulering, projektarbejde, internet mv. <p>4: Historieprojekt i 6.-8. klasse</p> <ul style="list-style-type: none"> • Et tværfagligt undervisningsforløb på tværs af 6.-8. klassetrin om Renæssansen • Der er udvalgt 6 elever til forløbet. Eleverne bliver udvalgt efter drøftelser mellem klasselærerne og skolens ledere. Udvælgelseskriterier: eleverne skal være fagligt dygtige og finde emnet interessant • Projektet planlægges og ledes af en gæstelærer, og det foregår på skolen i skoletiden en gang ugentligt på skiftende dage for ikke at belaste de samme fag hver gang. Forløbet strækker sig over syv undervisningsgange fordelt over en 10-ugers periode • Undervisningen tilrettelægges som et samarbejde mellem lærer og elev, og som et fordybelsesstudie med mulighed for at opsøge eksterne eksperter inden for området • Hver elev får mulighed for at beskæftige sig med sin helt egen specifikke interesse på området (litteratur, filosofi, arkitektur, naturvidenskab, politik, beklædning mm.), samt at få kontakt til

Metadata	
	og hjalp fra eksperter på områderne.
Målgruppe for lektiehjælpen (hvis relevant)	Talentudviklingsprojekterne er målrettet højtbegavede elever, særligt talentfulde elever samt elever der vil yde en ekstra indsats i skolen.
Indhold af lektiehjælpen, faglig fordybelse eller andet (hvis relevant)	Den faglige fordybelse i projekterne sigter særligt mod at sikre, at en række særligt velbegavede og talentfulde elever, samt elever, der ønsker at yde en ekstra indsats i de boglige fag, bliver udfordret tilstrækkeligt i skolen. For indhold se desuden projektbeskrivelserne under organisering/struktur.
Resultater/effekter af lektiehjælpen, faglig fordybelse eller andet (gerne opdelt på forskellige målgrupper)	<p>Resultater på tværs af matematikprojektet og danskprojektet for 2. klasse:</p> <p>Der er et stort overlap mellem eleverne i de to projekter og i rapporten behandles derfor en række samlede resultater for "projektklassen".</p> <ul style="list-style-type: none"> • I Raven-testen scorer 55 pct. af hele årgangen percentil 90 eller 95 ved status 1, medens 78 pct. af projektklassen scorer percentil 90 eller 95. Ved status 2 er tallene 60 pct. for hele årgangen og 84 pct. for projektklassen • 47 pct. af årgangen magter helhedsstrategier ved status 1, og 94 pct. magter det ved status 2. 92 pct. af eleverne i projektklassen magter helhedstænkningsstrategi ved status 1, og alle deltagende elever – 100 pct. - magter den ved status 2 • Projektklassen ligger således på et højere niveau end de øvrige elever på årgangen. Men det er sket en markant udvikling i både projektklassen og hele årgangen • Generelt er det oplevelsen, at begge projektemner har opfyldt elevernes behov for faglige udfordringer – både med hensyn til omfang og sværhedsgrad • Det er vurderingen, at projektklassen trives fagligt, socialt og personligt under hele forløbet. Der er ikke oplevet udfordringer ved, at eleverne er ude af klassen i en periode på ti uger. <p>Specifikke resultater for matematikprojektet i 2. klasse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Man har formået at differentiere forløbet, så der var opgaver fra niveau c til ekspertniveau • Eleverne har taget godt imod turbo-forløbet og man har formået at arbejde med matematik på et højere niveau end sædvanligt i 2. klasse. <p>Specifikke resultater for danskprojektet i 2. klasse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eleverne har taget godt imod de ekstra udfordringer og høje krav, der blev stillet i både timerne og til lektielæsningen • Lærerens oplevelse er, at man formåede at ramme elevernes kompetencer, og at eleverne magtede at arbejde med udforderne, fx at arbejde med helhedsstrategier i læsning og analyser (flere principper på en gang) • Projektklassen nåede dog et "mætningspunkt", hvor grænsen for selvstændig læsning blandt eleverne blev nået. <p>Resultater for matematikprojekt i 4.-5. klasse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fire elever ud af 15 har ifølge Achenbach-skemaerne profiteret af projektet, mens nogle er forblevet på deres udgangspunkt

Metadata	
	<ul style="list-style-type: none"> Ifølge CORS-skemaerne har ni ud af 15 elever fået meget ud af projektet, mens seks elever ligger under og har altså ikke fået et stort udbytte af projektet Eleverne giver udtryk for, at de har oplevet at arbejde med matematik på nye måder, som dog i flere tilfælde har virket fremmedartede for dem. Dette kan ifølge forfatterne forklare det ikke entydigt positive resultat Eleverne fremhæver, at den største effekt af projektet er, at de har fået mere selvtillid i forhold til matematik Elevernes tilbagemelding er, at de ikke ønsker at deltage i et lignende projekt, bl.a. fordi de vil have tid til fritidsinteresser mv. Kun to af de deltagende elever ville deltage i et lignende projekt Skolen har positive oplevelser med at lade projektklasserne fremlægge deres resultater for deres egne klasser, for at eleverne får videreformidlet og befæstet deres udvidede forståelse af matematik. Herudover er det oplevelsen, at denne elev-til-elev-formidling åbner for matematik kommunikation baseret på elevernes fælles hverdagsforståelse og sprog. <p>Resultater for historieprojekt i 6.-8. klasse:</p> <ul style="list-style-type: none"> Eleverne giver udtryk for, at det var en god oplevelse at være sammen med ligesindede elever og at kunne fordybe sig i et projekt uden at være anderledes De forklarer dog også, at det på den anden side også kan være problematisk at blive taget ud af den almindelige undervisning, både fordi man mister fælles oplevelser og fordi der er fare for at fremstå som en nørd.
Hæmmende henholdsvis fremmende faktorer for succesen af lektiehjælpen	<p>I et af forsøgene findes der en mæthedsgrense for, hvor krævende arbejdet kan være. Det er således en risiko for, at successen af den faglige fordybelse aftager, hvis projekt er for ambitøst og virker demotiverende for eleverne.</p> <p>Mange elever oplever det som positivt at få ekstraudfordringer, men det er vigtigt at holde sig for øje, at der også kan være nogle omkostninger i forbindelse med at tage en række elever ud af deres normale klasse og lade dem gå på et specielt hold over en kortere eller længere periode. Det er fx fællesskabet med den almindelige klasse og risikoen for at stigmatisere den dygtige gruppe af elever.</p>
Overordnet konklusion	Der er ikke en overordnet konklusion, men delkonklusioner på de 4 projekter/forløb (se afsnit om resultater og effekter).
Perspektiver i en dansk kontekst	<p>Forskningsprojektet giver anledning til følgende opmærksomhedspunkter i dansk kontekst:</p> <ul style="list-style-type: none"> Det har en positiv faglig effekt af lave en særskilt indsats for talentfulde elever med mulighed for faglig fordybelse. De udvalgte elever kan føle sig uden for klassens fællesskab, hvis de tages ud af undervisningen til særskilte indsatser, imens de andre kammerater fortsætter den almindelige undervisning. Eleverne oplever det som positivt, at de udfordres fagligt, og der er rum til at være fagligt interesseret og ambitøs. Man skal dog være

Metadata	
	opmærksom på, at der kan opstå et mæthedspunkt, ikke mindst hvis det indholdsmæssigt er for ambitiøst. Det er fint med afgrænsede forløb.
Yderligere information	http://www.uvm.dk/Aktuelt/~/UVM-DK/Content/News/Udd/Folke/2010/Dec/~/media/UVM/Filer/Udd/Folke/PDF10/101206_Talentudvikling_skolen.ashx

3.5 Lærere, undervisning og elevpræstationer i folkeskolen (effekten af lektier)

Metadata	
Titel	Lærere, undervisning og elevpræstationer i folkeskolen
Forfatter	Søren C. Winter & Vibeke Lehmann Nielsen
Årstal	2013
Link til publikationen	http://www.sfi.dk/rapportoplysninger-4681.aspx?Action=1&NewsId=3891&PID=9267
Type af publikation	Rapport over undersøgelse
Publikationsinstitution	SFI (Det Nationale Forskningscenter for Velfærd)
Publikationens indhold	
Rapportens formål (beskrivelse og relevans)	<p>Rapport over undersøgelse af sammenhængen mellem på den ene side lærernes baggrund, ressourcer og undervisning og på den anden side elevernes faglige præstationer i folkeskolen. Rapporten belyser en lang række elementer, bl.a. undervisningsmetoder, klassemiljø, lærernes teamsamarbejde, lærernes køn og kompetencer, samt klassestørrelse og undervisningstid, og også effekten af lektielæsning (kap. 7).</p> <p>Undersøgelsen er gennemført af SFI i samarbejde med Aarhus Universitet for Ministeriet for Børn og Undervisning på foranledning af Skolerådets Formandskab.</p>
Rapportens metode	<p>Undersøgelsen bygger udelukkende på erfaringer med 9. klasser. Der kan være andre sammenhænge, som gør sig gældende i de mindre klasser.</p> <p>Undersøgelsens statistiske analyser er gennemført ved at sammenholde spørgeskemasvar fra lærere og elever om lærernes baggrund og undervisningspraksis, klassemiljø og lektielæsning med data om elevernes karakterer i skriftlig dansk og matematik (FSA 2011) og socioøkonomisk baggrund.</p> <p>Forfatterne bemærker angående kontrolvariable, at undersøgelsen tager højde for så mange potentielt forstyrrende faktorer, at den er stærkere end mange internationale undersøgelser baseret på simplere analyser af sammenhænge mellem lærer- eller undervisningsaspekter samt elevpræstationer. Men undersøgelsen er stadig et tværsnitsstudie (forskellige elever sammenlignes) og ikke et tidsseriestudie (samme elever er fulgt over længere tid). Meget tid brugt på lektielæsning kan således både være udtryk for, at eleven er flittig eller at eleven har ekstra behov. Usikkert årsagsvirkningsforhold.</p> <p>Datamaterialet tæller både landsdækkende internetbaserede spørgeskemaundersøgelser med ca. 1.100 lærere, landsdækkende interviewundersøgelser med over 4.000 elever, anonyme data om over 43.000 elevers afgangskarakterer fra 9. klasse samt kvalitative observationer og interviews på seks udvalgte skoler.</p>
Organisering/strukturen af lektiehjælpen, faglig fordybelse eller andet (hvis relevant)	Rapporten undersøger udelukkende effekten af lektielæsning og altså ikke af lektiehjælpsordninger.

Metadata	
Målgruppe for lektiehjælpen (hvis relevant)	Rapporten undersøger effekten af lektier, og altså ikke af en særlig lektiehjælpsordning.
Indhold af lektiehjælpen, faglig fordybelse eller andet (hvis relevant)	Rapporten undersøger udelukkende effekten af lektielæsning.
Resultater/effekter af lektiehjælpen, faglig fordybelse eller andet (gerne opdelt på forskellige målgrupper)	<p>Rapporten undersøger både effekten på faglige præstationer af omfanget af lektielæsning og betydningen af hjælp fra forældrene.</p> <p>Rapporten finder ingen sammenhæng mellem omfang af lektielæsning og faglige elevpræstationer. Dog finder den positiv betydning af lektielæsning for elever med svagere socioøkonomisk baggrund og til gengæld negativ sammenhæng for elever med en stærkere socioøkonomisk baggrund. Dette mener forfatterne enten kan være resultat af, at der enten ikke i tilstrækkelig grad er kontrolleret for elevernes kognitive evner, eller at lektier for elever med stærkere social baggrund har karakter af unødig repetition.</p> <p>Derudover er der en svag negativ sammenhæng mellem lektiehjælp fra forældre og elevernes faglige præstationer. Jo mere lektiehjælp fra forældre, desto dårligere klarer eleverne sig fagligt. Dette tolker forfatterne som udtryk for omvendt årsag-virkningsforhold. Elever, som har brug for meget lektiehjælp fra forældrene, er elever, der generelt klarer sig dårligere fagligt.</p> <p>Undersøgelsen har ikke haft mulighed for at undersøge, hvorvidt betydningen af lektier varierer, alt efter om og hvordan læreren efterfølgende eventuelt inddrager og kobler elevernes lektiearbejde til undervisningens indhold.</p>
Hæmmende henholdsvis fremmende faktorer for succesen af lektiehjælpen	<p>En hæmmende faktor for elevernes præstationer i forhold til lektier er hjælp fra forældre. Undersøgelsen viser, at jo mere forældre hjælper, des dårligere præsterer eleven. En antagelse kan være, at de elever, der er fagligt svage, har brug for meget (forældre)hjælp.</p> <p>Det skal desuden medtænkes, at det kan virke demotiverende for en 9. klasses elev at få hjælp fra forældre.</p>
Overordnet konklusion	<p>Rapportens overordnede konklusion er, at tydelige faglige rammer og fast klasserumsledelse gennemsnitligt har en positiv effekt på elevernes præstationer, og at disse elementer i særlig grad hjælper elever med svagere social baggrund.</p> <p>I relation til lektier konkluderer rapporten, at der ikke i gennemsnit er sikker sammenhæng mellem omfanget af lektielæsning og elevernes faglige præstationer, men undersøgelsen bygger som sagt udelukkende på 9. klasses elever. Videre er der en svag negativ sammenhæng mellem lektiehjælp fra forældrene og elevernes faglige præstationer. Jo mere lektiehjælp fra forældrene, des dårligere klarer eleverne sig fagligt.</p>

Metadata	
Perspektiver i en dansk kontekst	Rapportens fund med positiv betydning af lektielæsning for elever med svagere socioøkonomisk baggrund er interessant i lyset af den norske evaluering (NOVA, 2013), der omvendt viste, at lektiehjælpen ikke havde en socialt udjævnende funktion. Fundet af en negativ betydning for faglige resultater, når forældrene står for lektiehjælpen, giver anledning til ekstra overvejelser over bemandingen i lektiecafeer/lektiehjælpstilbud og fordele og ulemper ved forskellige aktører; herunder frivillige, pædagoger, lærere m.v.
Yderligere information	http://www.sfi.dk/pressemeddelelser-4599.aspx?Action=1&NewsId=3892&PID=9206

4. TYSKE STUDIER

4.1 Heldagsskolens indflydelse på familier relateret til lektier/hjemmearbejde (Tyskland)

Metadata	
Title	All-day school and its influence on families
Author	Nicole Börner
Year of publication	2011
Link to publication (reference)	Börner, D. P. N. (2011). Ganztagschule und ihre Auswirkungen auf Familien. Zeitschrift für Erziehungswissenschaft, 14(3), 221-236
Type of publication	Published in an academic journal, secondary data analysis (based on a scientific monitoring study)
Institution of publication	Zeitschrift für Erziehungswissenschaften
Content of publication	
Aim of publication/study (description and relevance)	Assess impact of all-day schools (primary schools) on families (atmosphere, relations, employment opportunities of parents).
Method of publication/study – short description of data collection and data, as well as extent of data	<p><u>Empirical foundation</u> of this report is a study aimed at the scientific monitoring of the open all-day school (primary school) in North Rhine-Westphalia (Data from 2003 to 2009) (<i>open all-day school means that extracurricular activities are not obligatory but voluntary</i>).</p> <p><u>Data collection and analysis:</u> Qualitative interviews with parents and a standardised parent survey (analysed with linear multilevel regression models).</p> <p><u>Number of participants in qualitative groups interviews:</u> N=140 (mothers and fathers who a. Make use of the all-day school offer and b. Do not make use of the offer) (Data from 2007-2008).</p> <p><u>Number of participants in quantitative survey:</u> N=not given, a total of 62 (2005) and 72 (2008) all-day schools participated, return rates were 42 and 35 percent, respectively.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Altogether 40 percent of the questioned parents make use of the all-day school offer and 60 percent do not make use of the offer • Social status and migration background were assessed.
Organisation/structure of homework assistance (if relevant)	Homework assistance in school (as part of the all-day school offer, not integrated in the regular school time).
Target group for homework assistance (if relevant)	Every student who voluntarily takes part in the all-day school offer. (<i>Regular homework assistance is free, but lunch costs something</i>).
Overall conclusion	<p><u>1. Conclusion for the whole study:</u> Parents benefit with regard to compatibility of family and career. Homework done under supervision and other extracurricular activities relieve families. Parents feel less pressure; have more time and experience better familial relationships. Not all parents equally benefit from open all-day schools. Particularly, underprivileged families report positive changes regarding familial relations.</p> <p><u>2. Conclusion for home work assistance:</u> Against the background of this study and especially in light of the</p>

	<p>many homework-related, parent-child conflicts, a fundamental restructuring ranging towards a complete abolishment of homework in all-day schools seems to be reasonable. To summarise, it can be said that the concerns regarding a decay of familial structures and relations due to all-day schools are rebutted. All-day schools can, on the contrary, pave the way towards supporting families. Nevertheless, the study also shows that an enlarged time frame does not necessarily relieve the parents and families. A thorough concept and the coordination of interests and needs of both parents and pupils are important requirements on this path.</p>
<p>Result of homework assistance</p> <ul style="list-style-type: none"> - For pupils - Parents - Others 	<p><u>From qualitative interviews:</u> Fewer fights in the families (about school) and as a result also improved parent-child relations, more relaxed atmosphere at home, more time for "quality time" within families, less pressure on parents.</p> <p><u>From quantitative survey:</u> Almost 75 percent of parents indicated that they feel relieved from homework assistance activities, due to the homework supervision in all-day schools. Nearly a third of the parents indicate that parent-child relations have improved (not only due to the homework supervision, but as a general consequence of having their children attending the all-day school program).</p> <p><u>From the statistical modelling:</u> If parents deem the homework supervision at school effective, then they more frequently report that they also benefit from the all-day school with regard to factors around the family and interpersonal relations within the family.</p> <p><u>Specific effects regarding social groups:</u> Parents with lower social status significantly more frequently report positive effects of all-day schools than parents with a middle or high social status.</p> <p><u>Overall effect:</u> Homework supervision has fundamental consequences for families. Aside from allowing for a different time management, it relieves parents and contributes to a relaxed atmosphere within the families.</p>
<p>Inhibiting as well as promoting factors for the success of homework assistance</p>	<p><u>Inhibiting:</u> Often the time during homework supervision at school is not sufficient for pupils to work on all their tasks. Roughly a third of parents indicate that their children often do not manage to finish their homework at school. Furthermore, the percentage of all-day school parents who still report helping their children with homework amounts to nearly 50 percent.</p>
<p>Perspektiver i en dansk kontekst</p>	<p>I relation til en dansk kontekst er væsentlige opmærksomhedspunkter, at:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det ikke mindst er familier med svag social baggrund, der giver udtryk for, at de får udbytte af tilbud om lektiehjælp i heldagsskolen. • Langt størstedelen af forældrene i undersøgelsen (75 pct.)

	<p>føler sig hjulpet/aflastet (relieved), som en konsekvens af muligheden for lektiehjælp i heldagsskolen. De undgår konflikter med deres børn om lektielæsning og kan bruge tiden på andre former for positivt/givende samvær med dem.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det ikke er alle lektier, der kan nås i lektiehjælpstilbuddet. Næsten 50 pct. af forældrene må som supplement hjælpe hjemme.
Further information	http://link.springer.com/article/10.1007%2Fs11618-011-0237-9#page-1

4.2 Individuel støtte i heldagsskoler relateret til lektier/hjemmearbejde (Tyskland)

Metadata	
Title	Individual support in all-day primary schools
Author	Elke Kaufmann
Year of publication	2007
Link to publication (reference)	Kaufmann, Elke (2007): Individuelle Förderung in ganztägig organisierten Schulformen im Primarbereich. Abschlussbericht. München: Deutsches Jugendinstitut e.V.. http://www.dji.de/hausaufgaben/06_08_Abschlussbericht%20Kaufmann_Primarbereich.pdf
Type of publication	Final Report (of a project funded by the German Federal Ministry of Family Affairs, Senior Citizens, Women and Youth - and the German Federal Ministry of Education and Research).
Institution of publication	Deutsches Jugendinstitut e.V. (German Youth Institute)
Content of publication	
Aim of publication/study (description and relevance)	<p>The study "Individual support in all-day primary schools" is part of a larger research concept of the study for the development of all-day schools (Studie zur Entwicklung von Ganztagschulen, StEG).</p> <p>The qualitative study investigates the implementation of individual support in all-day schools in four different German states. The perception of the personnel resources and the underlying conditions regarding homework assistance, are of special interest.</p> <p>Being embedded in the concept of the most important German study on the development of all-day schools, Kaufmann (2007) belongs to this discourse. The final report provides deep insights into practice, quality, influences and impact of homework assistance. It describes different practises in homework/learning time. Even though the study focuses primary schools, its central findings are also applicable to the situation in secondary schools.</p>
Method of publication/study – short description of data collection and data, as well as extent of data	<p><u>Design:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Qualitative case studies between 2005 and 2007. In-depth qualitative interviews of 30 to 60 minutes (with some parents or teachers up to 90 minutes). Two phases of interviews with 1. Teachers, 2. Pedagogical professionals who support or supervise students after school, 3. Students and 4. Their parents. Longitudinal design that allows observing change and stability over one year including the students' transition from 3rd to 4th grade. <p><u>Sample:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Following persons from six schools: One class teacher, four students and their parents At one school, the headmaster was interviewed. The students were selected so that they 1. Attend all-day school (some of whom joined these activities during the year, others dropped out), 2. Had diverse academic levels (and therefore a different need for support - in total: nine

	<p>strong, eight middle, seven weaker students).</p> <ul style="list-style-type: none"> Some students were from socially disadvantaged families (four) or had a migration background (two). <p><u>Analysis:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> The interviews were recorded and transcribed Qualitative computer-assisted analysis Hypotheses were generated.
Organization/structure of homework assistance (if relevant)	<p><u>All-day School A (state: Thuringia):</u> No conventional homework. Homework is integrated into the classes/lessons; for completing the tasks there is some extra time in the prolonged lunch break (until 1:30 pm).</p> <p><u>Primary School B with all-day option (state: Bavaria):</u> Homework is part of a weekly task schedule; the students have some autonomy deciding, when exactly they want to finish their tasks. Pupils who are enrolled in after-school-care club ("Hort") have the opportunity to participate in institutionalised homework assistance. About seven pupils are supervised by one trained educator until latest 3 pm.</p> <p><u>Primary School K with all-day option (state: Brandenburg):</u> Lunch break (11:30 to 12:30) can be used for homework (under assistance of educators/pedagogical professionals), but is frequently used for free play. After classes there is no organized homework assistance at school.</p> <p><u>All-day School O (state: Brandenburg):</u> Homework assistance takes place after school and is distributed between after-school-care club ("Hort") and school. The after-school-care club takes care of younger students without special needs for support. The school supervises older students and those with an increased need of support. (However, the school offers homework assistance only on some weekdays and it often overlaps with some other activities offered.)</p> <p><u>Primary school W with all-day option (state: Thuringia):</u> Homework is part of a daily or weekly task schedule (with differentiated tasks according to the students' academic levels and special tasks for students who perform poorly). Students who are enrolled in the after-school care club ("Hort") can participate in institutionalised homework assistance (1.30 pm to 2.30 pm). One trained educator/pedagogical professional helps students needing support.</p> <p><u>Community primary school Z (state: North-Rhine Westphalia)</u> Homework can be done during support times or workshops ("Werkstattarbeiten"). Students who are enrolled for the all-day program can furthermore finish their homework during afternoon care (1.30 pm to 2.30 pm). On average, 17 pupils are supervised by one trained educator/pedagogical professional.</p>

	<p><u>About paid homework assistance</u></p> <p>If homework assistance is paid, parents usually have greater demands towards the quality and completeness of their children's homework. The focus shifts from pedagogical contents to correctness and completeness of the homework tasks.</p> <p>If assistance after school has to be paid, there is a clear tendency towards families from lower socioeconomic status taking their children out of the additional care, if they are not satisfied with the quality of homework assistance and assistance in general. They would rather save their money if the quality of the assistance does not meet their expectations and if they cannot find a way so that the welfare state covers the costs for the after school assistance.</p>
Target group for homework assistance (if relevant)	<ul style="list-style-type: none"> • In some schools there is homework assistance for everyone • In some other schools homework assistance is only offered for students enrolled in the all-day program • Some schools provide differentiated homework tasks depending on the pupils' academic levels.
Overall conclusion	<p>The need for homework assistance strongly differs across families. While many parents feel unable to support their children due to their working hours, others feel that they do not have the required knowledge or language skills needed to assist their children. Homework assistance is perceived as an opportunity to prevent homework-related conflicts in the family. Particularly students with a strong need for homework assistance cannot always finish their homework at school. That means pressure for them.</p> <p>For an optimisation of individual support in the all-day school, two issues are important: More resources and personnel – as well as a stronger pedagogical focus on the social process character of the educational situation. The educational situation should be holistically viewed as an interpersonal relationship of acknowledgment. This pertains to the learning situation itself as well as to the schools' work with parents. A specific training of teachers for new forms of teaching and homework is supposed to have positive effects on the quality of this learning time.</p>
Result of homework assistance - For pupils - Parents - Others	<p>Homework assistance is described and explained from different perspectives:</p> <p><u>Students on homework assistance/integration:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Children who do not feel that their parents can help them with their homework, often articulate the need of homework assistance at school. Some students say that their parents cannot help them as they do not understand the tasks at hand. This is particularly true for the not-well-educated families and families with migration background (language problems). • For the school with homework integrated in school classes, the students invariably report that they still have to work for

	<p>school when they are at home. This work comprises little remaining homework and project work such as designing a poster.</p> <p><u>Parental attitude towards homework:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Parents focus mainly on the results, and less so on the learning process associated with homework. • Many parents report educational communication patterns that reflect product-oriented aspects such as neatness and correctness. • Both teachers and pedagogical professionals see the necessity of communicating the pedagogical sense of homework to parents. <p><u>Parents on homework assistance:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • The all-day setting provides a secure framework for completing homework with support by professionals. • Some parents report that they go over their children's homework in the evening, even though they rely on the homework assistance due to work-related time constrictions. • Some parents miss the opportunity to take part in their child's school related life. Most of these parents therefore talk to their children about school-related things and go over their exercise books (this is especially true for those parents who are very interested in their children's school career and want to be able to assess what their child can and cannot do) • The homework situation is often described as problematic and detrimental to the family atmosphere; some parents do not feel able to handle homework-related problems and conflicts; all-day school is perceived as an opportunity to shift these conflicts away from home; homework assistance is perceived as an emotional relief for the family. <p><u>Parents on homework integration (N=4):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Parents invariably report that their children still have – more or less regularly – to work for school when they are at home. • There are complaints about the discrepancy between the promised full integration of homework into the school day and the personal experience that there is still unfinished work that is brought from school and to be finished at home. • Still, some believe by the integration of the homework is perceived. • The parents of fourth graders expressed a concern that – with regard to the transition to secondary school – their children need to be confronted with and accustomed to conventional homework. <p><u>Teachers/pedagogical professionals on usefulness of homework and homework-assistance:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Teachers and pedagogical professionals see the importance
--	--

	<p>of homework mainly in assessing a pupil's academic level and seeing where there are strengths as well as weaknesses that need to be worked on. They indicate that the results are not that important and perceive homework rather as exercises and time for repetition.</p> <ul style="list-style-type: none"> • In mathematics and German classes (as compared to other classes), teachers mainly believe many exercises are necessary and therefore they endorse the idea of homework in these subjects. • Spending more time within the school context is problematic for some groups of students who attend homework assistance. On the one hand, some students need to rest and relax after school before starting to do homework and refocus on school topics. On the other hand, students show – highly differentiated – needs while doing their homework. • Lack of space and high level of noise as a result of big group sizes are problems for the homework assistance. Some students feel disturbed by these conditions, and find it difficult to concentrate and prefer to work at home. <p><u>Teachers on parental involvement:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • At some schools, teachers want parents to be more involved • At other schools, teachers perceive parental homework involvement as hardly possible due to difficult social backgrounds. <p><u>Teachers on weekly homework schedule:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Some teachers think that homework tasks, which students plan when to finish autonomously, are useful • Other teachers say that such a weekly homework schedule with autonomy for the children is problematic (again due to social background of students and parents) •
Inhibiting as well as promoting factors for the success of homework assistance	<p><u>Inhibiting:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Insufficient resources of personnel and space for individual support and homework assistance • Generally there is a tendency towards differentiation regarding homework-assistance. Also the students' independence with regards to doing homework is a goal of the assistance; however, personnel and room shortages often prevent the implementation of these goals. • Noisy and full rooms lead parents to complain about the quality of homework assistance. • Insufficient coordination between classes and homework assistance (a dialogue about homework and the students capacities would be useful). • Some parents hold the opinion that homework assistance at home is of higher quality than homework assistance at school. • Parents often criticise that the pedagogical professionals pay too little attention to individual pupils or to the neatness and correctness of homework.

	<p><u>Promoting factors:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Talks with parents about the sense of homework can be beneficial. Parents regard the conversation with teachers and pedagogical professionals sometimes as an incentive to reflect on their understanding of homework and to try alternative educational patterns. • Some parents could be encouraged by teachers to try new pedagogical approaches to handling homework themselves (while others remain sceptical and keep on correcting and checking on homework). • Parents who trust a teacher's pedagogical competencies mainly perceive the teacher's instructions on how to handle homework as support offer that improves the student's learning situation. • Some parents still have the feeling they need to defend their own view on proper homework completion against the teacher. • Teachers specifically trained for accompanying learning process accomplish their role in new forms of teaching and designing homework easier (fostering self-regulation and individualisation).
Perspektiver i en dansk kontekst	<p>Rapporten peger på en række væsentlige opmærksomhedspunkter, der er relevante i en dansk kontekst, hvoraf nogle skal fremhæves her:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det er vigtigt at fokusere på interaktionen mellem elever og lektiehjælper. Mangel på ressourcer/personale gør, at kvaliteten ikke bliver optimal. • Det er vigtigt at fokusere på rammer og organisering. For lidt plads og for mange elever skaber uro og forstyrrelser, hvilket resulterer i, at eleverne ikke føler de får noget udbytte og hellere vil lave lektier hjemme. • Placeringen af lektiehjælpen i løbet af dagen, skal overvejes. Der kan være et skisma mellem elevernes behov for hjælp og støtte til skolearbejdet, og deres behov for at slappe af fra undervisningen. • Der er behov for forventningsafstemning mellem skole og hjem. <p>Forældre kan blive skuffede, hvis der er givet en melding om, at lektier laves i skolen, og de så alligevel bliver nødt til at hjælpe deres barn, fordi det hele ikke nået i skolen.</p> <p>Forældre kan ligeledes have en anden opfattelse af, hvad der er vigtigt ved lektielæsning sammenholdt med skolen. Skolen kan fokusere på interaktionen mellem lærer og elev og selve lærerprocessen, hvor forældrene ofte fokuserer på et pænt færdigt produkt eller antallet af rigtige.</p>
Further information	http://www.dji.de/cgi-bin/projekte/output.php?projekt=598

Translations/Term explanations	<u>Hort</u> (After-school-care club): "Day care" for schoolchildren in the afternoon, distinct from school where students are mostly taken care of by caretakers/trained educators, not by teachers.
--------------------------------	--

4.3 Hjemmearbejdets (lektiers) sociale konstruktion (Tyskland)

Metadata	
Title	The social construction of the homework situation
Authors	Elke Kaufmann, Katharina Wach
Year of publication	2010
Link to publication (reference)	Kaufmann, Elke/Wach, Katharina (2010): Die soziale Konstruktion der Hausaufgabensituation. München: Deutsches Jugendinstitut. http://www.dji.de/bibs/598_12122_Endfassung_Hausaufgaben.pdf
Type of publication	An elaborative study that 1. Summarises the relevant state of research and 2. Adds an extensive qualitative and quantitative data collection of their own.
Institution of publication	Deutsches Jugendinstitut e.V. (DJI; German Youth Institute)
Content of publication	
Aim of publication/study (description and relevance)	<p>The study focuses on educational inequality. Overarching research questions of the study:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. To which extent does the practice of doing homework perpetuate the social reproduction of educational disadvantages? 2. Is it possible to counter the socially selective dynamics, related to doing homework at home through a pedagogic arrangement that includes homework supervision into the setting of all-day schools? <p>"The social construction of the homework situation" is one of the most important German publications on the topic of homework and homework assistance. It contains a focused summary of the current international research on this topic. This state of research is extended on the base of new qualitative and quantitative data. Kaufmann & Wach (2010) provide deep insights in the mechanism of parental inheritance of education connected to homework.</p>
Method of publication/study - short description of data collection and data, as well as extent of data	<p>The study has three core elements:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Literature-study 2. Quantitative study 3. Qualitative study. <p>The study uses a sequential quantitative-qualitative design "that does not focus on contrasting paralleled qualitative and quantitative data collection, but instead combines quantitative and qualitative elements as logical parts of the research process that follow up on one another." (Kaufmann & Wach 2010, 40).</p> <p><u>Quantitative study:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • N = 69 families with children in the 4th grade of primary school who attend homework assistance in an all-day school context. • Measurements in the 4th grade (primary school) and in the 5th grade (secondary school) (2008 and 2009). • Questionnaire on a. Well-being of the children in the family and school, b. Children's opinion about school, c. Parental satisfaction with the child's school achievement, d. Parental involvement, e. Quality of relations in the family, f. Parenting, g. Activities outside of school, h. Use of media, j. Use of

	<p>money.</p> <p><u>Qualitative study:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Individual interviews of children and their mothers • Two interviews within one year (4th and 5th grade) • Focused interviews on homework assistance in school • Number of interviews is not documented • Analysis of the material founded in constructivistic hermeneutics.
Organisation/structure of homework assistance (if relevant)	<p><i>In the field of homework research, it has been repeatedly suggested to relieve the learning-and-study-setting at home from homework. The associated key competencies such as independent studying or learning how to learn should be developed in school instead.</i> (Kaufmann & Wach, 168).</p> <p>The organisation of homework assistance plays a decisive role within the all-day setting. It is for instance supposed to provide the pupils with room for engagement and participation, with opportunities for cooperative learning etc. (Also here rather negative: preset structures regarding time and room).</p> <p>Typology of three patterns of doing homework in the school context:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mandatory homework lessons 2. Integration of the homework function into classes 3. Flexible time for homework. <p>Two types of integration into school lessons:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Instruction and homework are organised as two separate phases 2. The function of homework is directly integrated into the lesson and there is no additional homework. <p>Especially the second option, however, also calls for pedagogic restructuring of school classes.</p>
Target group for homework assistance (if relevant)	<p>The students and their families considered in this study come from different social environments and have different social abilities.</p>
Overall conclusion	<p><u>Parents on homework:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • The acceptance of homework among parents is generally high. • However, they are more or less viewed as a "social matter of fact" and therefore they are not questioned. • Throughout all social classes, parents are very focused on results when it comes to homework completion. • Fulfilling the school's expectations is the major concern in these regards and is valued highly in comparison to the pupil's learning. <p><u>Parental support:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • High degree of parental support, even though the demands of school and homework often lead to conflicts between

	<p>mothers and children.</p> <ul style="list-style-type: none"> • The mothers' control over the students' school performance matters: This controlling behavior becomes problematic when parents perceive the completion of homework mainly as fulfillment of their children's duties and want to ensure the functioning of the child (task completion, good grades) through exerting control. • If students perceive parental control (often connected to punishment) regarding their homework, withdrawal is often the consequence. • Withdrawal often leads to increased control and punishment. • Parental control has shown to be rather unproblematic when the focus of interest is placed on the child's learning process and the parents want to ensure that the child is able comprehend the school topics • Homework assistance at school is often perceived as an opportunity to relieve a burden on family life and shift the homework problem from inside the family to outside the family. <p><u>Homework in the school context:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • An integrated homework setting is particularly advantageous for students who do not receive support at home. • Problems become obvious at the transition from primary to secondary school, especially when the new school does not offer homework supervision. Due to the shift of homework into (primary) school, no parental support mechanisms are established. • After the transition to a new school with a conventional homework setting, homework-related problems arise especially for children without a background of parental support. • As a consequence, background-related educational disadvantages aggravate. • To uncouple learning and family background, the integration of homework into school needs to have a long-term orientation.
<p>Result of homework assistance</p> <ul style="list-style-type: none"> - For pupils - Parents - Others 	<p><u>Teachers on homework:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Content-related and didactic aspects of homework tasks and homework supervision are more important than formal and organisational ones. • A process-oriented approach to homework (interest in the solution process) has more positive effects on the academic level and motivation of pupils than pure "completion control". • Furthermore, there are positive effects depending on how far students are encouraged to think about something new (less so the task's level of the difficulty); however, repetitive tasks are predominant in the practice <p><u>Parents on homework:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • There are ambiguous findings regarding the effects of homework at home on the student's school achievement. It is not that clear whether doing homework at home enhances these competencies.

	<ul style="list-style-type: none"> • However, form and quality of parental support (positive impact e.g. through motivating and supporting vs. negative impact through control, building up pressure etc.) are decisive regarding learning and achievement. • Educated families can accommodate support in a positive sense. • In the context of all-day schools, homework supervision is often considered a form of relief. <p><u>Results regarding different homework settings:</u></p> <p><i>Setting 1 – Mandatory homework classes: all together during a fixed hour in the afternoon; what cannot be completed during that time has to be finished at home.</i></p> <p><u>Results:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • The pupils perceive homework as an obligation, there's no room for negotiation or a decision process => an understanding of homework as a matter of fact becomes imminent in the absence of room for participation. • The parent-child-constellation is often burdened by conflicts • High conflict potential in combination with parental control and punishment. • The conflict potential increases at the transition to secondary school. <p><i>Setting 2 – Flexible homework time: including room for decision processes and elements of self-regulation; pupils can decide between options, e.g. between group work and independent work,</i></p> <p><u>Results:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Parents and child are almost exclusively focused on didactic procedural concepts of teachers and pedagogical professionals/educators. • Room for participation does not gain importance in the sense of process orientation, but rather in the context of an outcome-oriented perspective. <p><i>Setting 3 – Integrated homework solution: integration of homework function into lessons, embedded in the school day rhythm.</i></p> <p><u>Results:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • The student is responsible for school and learning; this is not considered to be part of the parents' responsibility (some parents even refuse this responsibility). • School topics remain disconnected from the family. • Students benefit from a consequent integration, where it picks up on the structured school framework and provides a secure framework of stable expectations. • Problem at the transition to secondary school when this form of homework is not continued.
Inhibiting as well as promoting factors for the success of homework assistance	<p><u>Inhibiting:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Primary focus of the teachers on didactic behavior patterns while the pedagogical design of the educational setting is less

	<p>frequently considered.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Parental control, even though homework is integrated into school/classes. • It is problematic if secondary school provides a different (non-integrated, non-self-regulated) homework setting than primary school. • Incomplete integration of homework (that leaves unfinished tasks to the responsibility of the families). <p><u>Promoting:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Adequate didactic procedures. • Sensitizing teachers and educators/pedagogical professionals to the importance of their didactic procedure are an important prerequisite for effective homework settings. • Connectivity, i.e. the possibility of continuity of the pedagogic arrangement (at the transitions!), as well as the consideration of contextual personal factors are important. • Teachers and educators/pedagogical professionals have to be aware of the importance of their didactic procedures. • Conditions have to be created that help parents and children to engage in process-oriented learning.
Perspektiver i en dansk kontekst	<p>Af interesse i en dansk kontekst er ikke mindst erfaringerne med de tre forskellige modeller til tilrettelæggelse af lektiearbejdet:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Obligatoriske 'lektieklasser' for hele klassen efter skoletid 2. Fleksibelt lektiearbejde, hvor eleverne kan vælge mellem forskellige arbejdsformer og fx gruppe- eller selvstændigt arbejde 3. Lektiearbejde indarbejdet i det daglige skolearbejde <p>Det er her væsentligt, at ikke mindst model 1 ser ud til at have en række negative konsekvenser.</p> <p>Det er ligeledes af interesse, at det er den oplevede effekt blandt de interviewede professionelle aktører, at det er væsentligt at have fokus på den type af læring, der finder sted i lektiearbejdet. Der skal ikke alene være fokus på træning af færdigheder, men også på selve læreprocessen, muligheden for refleksion og dialog m.v.</p>
Further information	http://www.dji.de/cgi-bin/projekte/output.php?projekt=598

4.4 Nye relationer mellem familie og skole som en konsekvens af heldagsskolen (Tyskland)

Metadata	
Title	Family and School. New arrangements of relations between family and school due to the development of all-day schools.
Author	Ivo Züchner
Year of publication	2011
Link to publication (reference)	Züchner, Ivo (2011). Familie und Schule. Neujustierung des Verhältnisses durch den Ausbau von Ganztagschulen. In: Regina Soremski, Michael Urban, Andreas Lange (Hrsg.): Familie, Peers und Ganztagschule, 2011. S. 59-76. Only print-version available.
Type of publication	Short article in an anthology about family, peer groups and all-day schools. The article refers to specific results of the Study on the Development of All-Day Schools (StEG). The article regards the question, how far the development of all-day schools affects the relation between family and school.
Institution of publication	Anthology of different articles from several scientific experts.
Content of publication	
Aim of publication/study (description and relevance)	The "Study on the Development of All-Day Schools (StEG)" is one of the most relevant studies on all-day schools in Germany. The article mentioned here emphasises just a small abstract out of this study. It focuses on the effects of all-day schools on families.
Method of publication/study – short description of data collection and data, as well as extent of data	<p><u>StEG in general:</u> The establishment and extension of all-day schooling is playing an important role in the current educational debate. In association with the BMBF's 'Future Education and Care' investment programme (<i>Investitionsprogramm Zukunft Bildung und Betreuung, IZBB</i>), the federal states are initiating important reform projects in the field of schooling and/or are continuing already existing initiatives and programmes.</p> <p>Against this background, the "StEG" is being conducted as an interstate research programme on the development of all-day schools. In a research consortium including the German Institute for International Educational Research (DIPF), the Institute for School Development Research (ifs-Dortmund) and the German Youth Institute (DJI), the project is longitudinally investigating large samples of schools in three survey phases. In accordance with the current state of school and youth research, a large number of head teachers, students, parents, teachers and other educational staff, as well as external partners (e.g. youth services, social and cultural institutions) are questioned. Due to the broad initial survey (May to July 2005), the analyses feature a number of different major emphases. On a broad empirical basis, it is possible to make well-founded statements about the design and development of all-day services.</p> <p><u>Design:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Quantitative Longitudinal survey (2005, 2007, 2009) <p><u>Sample:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> 370 schools (general education) in 14 federal states Students and parents (3rd, 5th, 7th and 9th class), teachers

	<p>and headmasters, pedagogical staff, external cooperation partners.</p> <p><u>Analysis:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Complex statistical analyses (uni-, bi- and multivariate analyses) • The article mentioned here focuses only on bivariate analyses, especially data regarding the following sample: • Panel data of t0 (2005) and t1 (2007) of students and parents (5th or 7th class) • N = 12104 students, N= 6410 parents.
Organization/structure of homework assistance (if relevant)	Not a topic in this article.
Target group for homework assistance (if relevant)	Not a topic in this article.
Overall conclusion	<p>Basically, the results of the study show that the development of all-day schools does not alter family life and the relation between family and school.</p> <p>However, there are some effects and trends which are linked to the development of all-day schools, for example the reconciliation of family and work. One important effect is the relief of the family regarding school preparation (particularly homework assistance). These positive effects are slightly better on families with a lower social-cultural background.</p> <p>For this reason, the development of all-day schools has some potential to reduce social disparities.</p> <p>Furthermore, parents of all-day school children are more interested and engaged in school life.</p>
Result of homework assistance* <ul style="list-style-type: none"> - For pupils - Parents - Others <p>* Here, the findings are for all-day school in general, homework assistance obviously being a part of all-day schools</p>	<p><u>Family and work:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • The care of their children in school is perceived as an important support for the parents' daily life. • This support is one of the most known reasons why parents choose all-day schools for their children, especially in primary school. • Particularly women benefit from child-care and it seems to be an important fact to support women's (mothers) career opportunities (36%). • The employment of women is linked to the care of their children. <p><u>Family life:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Most of the parents do not perceive changes (or only perceive slight changes) in their daily family life and their time schedule (80 pct.) because of the all-day schools. • If the respondents perceive any changes, these are slightly positive. • There are slightly more positive changes in families with low

	<p>social and socio-cultural status; these respondents more often perceive positive changes especially due to personal relief.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 22 pct. of parents with children at all-day schools perceive the all-day school as positive support regarding educational problems. • 50 pct. perceive personal relief from homework assistance. • Parents with a lower social status perceive greater personal relief. Especially if the all-day school lasts 5 days (not 4 days). (p.67) <p><u>Parental involvement:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Parents of children at all-day schools are less involved in school-preparation (especially homework assistance) than parents of children from half-day schools (in total the differences are very small). • Parents of all-day school children are slightly more interested in school activities. • Parents with a higher socio-cultural background and social status are more interested in school activities and school preparation of their children than parents with a lower socio-cultural status. • There are no results that indicate that parents with a lower social status are better included in all-day schools. • The commitment of parents in school activities depends on the specific school rather than the school form. • Some results show that all-day schools have more opportunities to strengthen the role of parents, for example, through including parents in certain activities at the all-day schools and finding other new ways of including parents.
Inhibiting as well as promoting factors for the success of homework assistance	Not a topic in this article
Perspektiver i en dansk kontekst	<p>I relation til en dansk kontekst understøtter artiklen andre lignende tyske erfaringer, der er af generel interesse – ikke mindst den konstatering, at det er familier med lav socioøkonomisk status, der oplever den største personlige lettelse/aflastning ved lektiehjælp og støtte i en skolekontekst.</p> <p>Det er ligeledes en interessant konstatering, at forældrenes engagement i deres barns skolegang ikke afhænger af form, herunder skoledagens længde eller lektiearbejde hjemme, men af den konkrete skole og dens medarbejdere.</p>
Further information	http://www.projekt-steg.de/
Translations/Term explanations	

5. DE ENGELSK/CANADISKE STUDIER

5.1 Metaanalyse af indsatser med fokus på elevernes sociale og personlige færdigheder (After School Programs)

Metadata	
Titel	A Meta-Analysis of After-School Programs That Seek to Promote Personal and Social Skills in Children and Adolescents
Forfatter	Joseph A. Durlak, Roger P Weissberg, Molly Pachan
Årstal	2010
Link til publikationen	http://txpost.org/sites/txpost.org/files/www/durlak-and-weissberg-a-meta-analysis-of-after-school-programs-that-seek-to-promote-personal-and-social-skills-in-children-and-adolescents1.pdf
Type af publikation	Forskningsartikel - metanalyse
Publikationsinstitution	Society for Community Research and Action 2010
Publikationens indhold	
Rapportens formål (beskrivelse og relevans)	<p>Den gennemførte metanalyse har som formål at undersøge effekten af <i>Efter skole programmer</i>/indsatser (ESP) (After-School Programs - ASP). Det vil sige undervisningsinitiativer, der ligger uden for/supplerer den obligatoriske undervisning.</p> <p>Der er tidligere lavet studier af elevernes faglige udbytte af ESP, der har påvist en klar effekt (se fx Lauer, P. A., Akiba, M., Wilkerson, S. B., Apthorp, H. S., Snow, D., & Martin-Green, M. (2006). Out-of school time programs: A meta-analysis of effects for at-risk students. <i>Review of Educational Research</i>, 76, 275–313). Nærværende studie fokuserer imidlertid på elevernes personlige og sociale udbytte af sådanne programmer.</p> <p>Denne metaanalyse af programmer/indsatser, der søger at understøtte personlige og sociale færdigheder er relevant, da den undersøger undervisningsaktiviteter, der umiddelbart vil kunne tænkes ind i forløb med faglig fordybelse. Herunder eksempler på varierede læringsformer der implicit kan understøtte elevernes faglige udvikling. Metaanalysen viser en signifikant forbedring af elevernes testresultater og karakterer.</p>
Rapportens metode	<p>Metaanalysen omfatter 75 rapporter, der evaluerer 69 forskellige programmer/indsatser. 67 pct. af disse er gennemført efter år 2000. Det har været et krav, at der har været gjort brug af eksperimentelt design, herunder brug af kontrolgrupper.</p> <p>På trods af at det ikke har været et inklusionskriterium, så er alle indsatser gennemført i USA.</p> <p><i>Efter skole programmer</i> defineres i denne sammenhæng som et organiseret og struktureret program, der gennemføres som i dele af skoleåret, uden for den obligatoriske undervisningstid og som superviseres af en voksen.</p> <p>Fokus er på programmer/indsatser, der omfatter personlige og sociale færdigheder. Personlige og sociale færdigheder defineres i denne sammenhæng som fx konfliktløsning, problemløsning, selvkontrol, lederskab, ansvarlig beslutningstagning eller selvværd.</p>

	For yderligere oplysning om metode, herunder indsatsernes fordeling på indskoling, mellemtrin og udskoling, søgestrategi, indeksering og kodning, se forskningsartiklen.
Organisering/strukturen af lektiehjælpen, faglig fordybelse eller andet (hvis relevant)	Se under indhold.
Målgruppe for lektiehjælpen (hvis relevant)	Metaanalysen omfatter programmer/indsatser, der har fokuseret på udvikling af personlige og sociale færdigheder hos unge mennesker i alderen 5 til 18 år.
Indhold af lektiehjælpen, faglig fordybelse eller andet (hvis relevant)	<p>De enkelte indsatser konkrete indhold og metode er ikke beskrevet i forskningsartiklen, men metaanalysen bygger på den hypotese, at effekten af den faglige fordybelse er størst, hvis en indsats indeholder følgende fire elementer:</p> <ol style="list-style-type: none"> Trin for trin træningstilgang Nye og komplicerede færdigheder og kompetencer tilegnes bedst, når de deles op og læres trin for trin. Undervisningen skal ligeledes give mulighed for at koble disse elementer. Aktiv læring med mulighed for at træne nye færdigheder Mange af indsatserne viser, at eleverne lærer bedst ved at "gøre ting". Der skal være mulighed for konkret at anvende og praktisere det lærte samt modtage feedback. Fokus på at afsætte specifik tid til og opmærksomhed på færdighedstræning Der skal afsættes tid til træning og udvikling af konkrete færdigheder. Det vil sige, at underviserne skal forholde sig til både omfang og varighed sammenholdt med de mål, der ønskes opnået. Klart definerede mål Endelige, klare og specifikke læringsmål giver større effekt frem for overordnede og generelle mål. <p>De fire elementer er i metaanalysen samlet under akronymet SAFE (Sequenced, Active, Focused and Explicit).</p>
Resultater/effekter af lektiehjælpen, faglig fordybelse eller andet (gerne opdelt på forskellige målgrupper)	<p>Metanalysens data viser, at en stor del af <i>Efter skole programmerne</i> har en generel positiv og statistisk signifikant indflydelse på de deltagende elever.</p> <p>Mere specifikt er der tale om en forbedring af elevernes selvopfattelse, personlige relationer og holdning til skole og skolearbejde generelt (School bonding), positiv social opførelse, testresultater samt karakterer. Hertil kommer, at problematisk adfærd blev signifikant reduceret.</p> <p>Ikke alle <i>Efter skole programmer</i> har effekt. Kun den gruppe af indsatser, der indeholder alle fire SAFE elementer (se ovenfor), har signifikant effekt inden for alle af de ovennævnte områder.</p>

	<p>En fremmende faktor er entydigt indsatser, der indeholder alle fire SAFE elementer (se ovenfor).</p> <p>Forskerne fremhæver nogle metodiske opmærksomhedspunkter, der samtidig giver et billede af, hvor der er behov for yderligere fokusering fremadrettet.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Fremadrettet er der behov for at sikre data om etniske og socioøkonomiske faktorer, som mulige variabler, når der gennemføres indsatser. 2. Undervisernes egne færdigheder spiller en afgørende rolle. Denne dimension har ikke fyldt meget i studierne. 3. De fire SAFE elementers relative indflydelse på elevernes læring bør belyses yderligere. Der vil fx forskel på små og store elevers behov. Tilsvarende har de fire elementer en relativ indflydelse på de ønskede personlige og sociale færdigheder. 4. Der er behov for forskning, der viser noget om effekten af indsatsene på langt sigt.
Overordnet konklusion	<p>Metanalysen viser, at der er et bredt udbytte for den enkelte elev af <i>Efter skole programmer</i> både socialt, personligt og fagligt, hvis underviserne tilgodeser de fire elementer i SAFE.</p>
Perspektiver i en dansk kontekst	<p>Metanalysen giver anledning til følgende opmærksomhedspunkter i dansk kontekst:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Som en del af arbejdet med faglig fordybelse, er det en mulighed at tilrettelægge forløb, der understøtter elevernes personlige og sociale færdigheder • En forudsætning for, at forløbet skal have optimal effekt, er, at de fire elementer i SAFE tilgodeses i tilrettelæggelsen af undervisningen (Sequenced, Active, Focused and Explicit) • Metaanalysen viser, at arbejdet med elevernes personlige og sociale færdigheder kan have en afledt effekt på elevernes faglige udvikling.
Yderligere information	<p>Link til publikation/forskningsartiklen: http://txpost.org/sites/txpost.org/files/www/durlak-and-weissberg-a-meta-analysis-of-after-school-programs-that-seek-to-promote-personal-and-social-skills-in-children-and-adolescents1.pdf</p>

5.2 Metaanalyser af indsatser der supplerer alm. undervisning med fokus på udsatte børn

Metadata	
Titel	Out-of-school-time programs: A meta-analysis of effects for at-risk-students
Forfatter	Patricia A. Lauer, Motoko Akiba, Stephanie B. Wilkerson, Helen S. Apthorp, David Snow, Mya L. Martin-Glenn
Årstal	2006
Link til publikationen	Publikationen er kun tilgængelig via forskningsdatabaser som man bl.a. kan få adgang til, hvis man er studerende eller underviser på en videregående uddannelse.
Type af publikation	Forskningsartikel - metanalyse
Publikationsinstitution	Review of Educational Research
Publikationens indhold	
Rapportens formål (beskrivelse og relevans)	<p>Den gennemførte metanalyse har som formål at undersøge effekten af <i>Programmer uden for skoletid</i> (OST) (Out-of-school-time programs; OST). Det vil sige undervisningsinitiativer, der ligger uden for og supplerer den obligatoriske undervisning. Effekterne vedrører udelukkende såkaldte "at-risk-students", altså elever som er fagligt svage, eksempelvis pga. lav socioøkonomisk baggrund.</p> <p>Nærværende studie fokuserer på elevernes faglige udbytte af OST. Der er i 2010 endvidere lavet studier af elevernes personlige og sociale udbytte af sådanne programmer (Joseph A. Durlak, Roger P Weissberg, Molly Pachan, 2010).</p> <p>Denne metaanalyse af programmer/indsatser, der søger at understøtte fagligt svage elevers faglige udvikling, er relevant, fordi det kan bidrage med inspiration til indholdet i faglige fordybelsesforløb henvendt til fagligt svage elever. Metaanalysen siger noget om effekten af de forskellige programmer og organiseringen deraf.</p>
Rapportens metode	<p>Metaanalysen omfatter 35 studier udvalgt på baggrund af 371 artikler, der evaluerer og beskriver forskellige programmer/ indsatser. De 371 artikler er udvalgt gennem søgedatabasen ERIC. Det har bl.a. været et krav, at der har været gjort brug af eksperimentelt design, herunder brug af kontrolgrupper. Det har videre været et krav, at programmerne er fra 1985 og frem, samt at de er implementeret i USA. Yderligere krav findes i forskningsartiklen.</p> <p><i>Programmer uden for skoletid</i> (OST) defineres i denne sammenhæng som timer, hvor eleverne ikke er i skole. OST indebærer ikke et specifikt indhold eller en specifik tidsramme, men defineres som en <i>uddannelsesmæssig intervention leveret uden for den almindelige skoletid</i>.</p> <p>Fokus er på programmer/indsatser, der omfatter effekterne i matematik og læsning for "at-risk-students".</p> <p>For yderligere oplysning om metode, herunder indsatsernes fordeling på indskoling, mellemtrin og udskoling, søgestrategi, indeksering og kodning, se forskningsartiklen.</p>

Organisering/struktur af lektiehjælpen, faglig fordybelse eller andet (hvis relevant)	Se under indhold.
Målgruppe for lektiehjælpen (hvis relevant)	<p>Metaanalysen omfatter programmer/indsatser, der har fokuseret på faglig udvikling for "at-risk-students" i læsning og matematik.</p> <p>Eleverne, som programmerne henvender sig til, går fra børnehaveklasse til 12. klasse.</p>
Indhold af lektiehjælpen, faglig fordybelse eller andet (hvis relevant)	De enkelte indsatsers konkrete indhold og metode er ikke beskrevet i forskningsartiklen. Der er dog beskrevet, hvilke typer OST-programmer, effekterne måles på. Det er hhv. "summer school"-, "saturday school"- og "after school"-programs.
Resultater/effekter af lektiehjælpen, faglig fordybelse eller andet (gerne opdelt på forskellige målgrupper)	<p>Forskningsartiklen indeholder en række konklusioner og implikationer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • OST-programmer kan have positive effekter både inden for læsning og matematik • Signifikante positive effekter ses særligt inden for læsning i elementary- og high school, mens effekterne af matematik-programmer er størst i middle- og high school • Tidsdimensionen har ingen betydning for effekten af OST-programmerne. Intet tyder på en højere effekt af eksempelvis lørdagsskole kontra sommerskole • De bedste resultater opnås, når programmet både har fokus på faglighed og det sociale. Det anbefales, at programmet har udvikling af det hele menneske i fokus for at opnå det bedste resultat • Varigheden af programmet er ikke nødvendigvis en indikator for gode effekter. Den optimale varighed må variere og komme an på målgruppe mv. • En-til-en-undervisning giver de bedste resultater ift. læsning. Det er et af de stærkeste fund i metaanalyserne. Det anbefales, at programmer, som har læsning som mål, prioriterer en-til-en- undervisning. <p>I konklusionen efterlyses, at mere viden/evidens om OST-programmer når ud til dem, der administrerer programmerne, til politikerne og til lærerne.</p>
Hæmmende henholdsvis fremmende faktorer for succesen af lektiehjælpen	Dette perspektiv fremgår ikke af forskningsartiklen.
Overordnet konklusion	Metanalysen indikerer, at der er en mindre men dog positiv effekt af både læse- og matematik-programmerne for "at-risk-students". Den største effekt ses på læse-programmerne, særligt dem hvor det er en-til-en-undervisning. Den tidsmæssige placering af programmet har ingen forskelligartet effekt.

Perspektiver i en dansk kontekst	<p>Metanalysen giver anledning til følgende opmærksomhedspunkter i dansk kontekst:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Når det drejer sig om at løfte svage læsere, er en-til-en- undervisning mest effektivt • Effekterne af læse-programmer er størst i de små klasser, hvilket tydeliggør vigtigheden af en tidlig læseindsats • I matematik ses de største effekter af OST-programmer ved undervisning i mindre grupper.
Yderligere information	

6. DE NORSKE STUDIER

6.1 Evaluering af lektiehjælpstilbuddet i Norge

Metadata	
Titel	Evaluering av leksehjelptilbudet 1.-4. Trinn. Slutrapport
Forfatter	Elisabeth Backe-Hansen, Anders Bakken & Lihong Huang
Årstaal	2013
Link til publikationen	http://nova.no/id/26964.0
Type af publikation	Evaluering
Publikationsinstitution	NOVA (Norsk institut for forskning om oppvekst, velferd og aldring)
Publikationens indhold	
Rapportens formål (beskrivelse og relevans)	<p>Norge indførte efteråret 2010 ved lov lektiehjælp som rettighed for alle elever på 1.- 4. klassetrin i folkeskolen. Det er kommunerne, som er ansvarlige for tilbuddet, der er gratis og frivilligt for elevene at deltage i. Lektiehjælp er dog ikke nyt i Norge, da mange skoler havde tilbud, før ordningen blev obligatorisk.</p> <p>Ordningen blev indført med intention om både at bidrage til en bedre skoledag her og nu samt øget social inklusion på sigt (heriblandt udjævne sociale forskelle i elevers læring).</p> <p>Det overordnede formål med evalueringen er at indsamle erfaringer med lektiehjælpsordningerne på skolerne for dermed at finde frem til, hvorvidt det obligatoriske lektiehjælpstilbud virker efter hensigten, om forældrene er tilfredse med kvaliteten, og om lektiehjælpen har haft effekt på udvalgte læringsresultater.</p>
Rapportens metode	<p>Denne rapport er en slutrapport, som primært baserer sig på data fra en spørgeskemaundersøgelse med svar fra 1.000 skoleledere, 222 lævere og over 2.000 forældre. Halvdelen af forældrene har børn, som benytter lektiehjælpsordningen, den anden halvdel har ikke. Desuden indgår en analyse af nationale prøveresultater på 537 skoler 2006-12.</p> <p>Af rapporten fremgår det, at der ikke er metodisk grundlag for med sikkerhed at fastslå effekterne. I rapporten tilskrives dette, at undersøgelsen ikke er gennemført ved brug af eksperimentelt design (ingen reel kontrolgruppe, da lektiehjælpen er gjort obligatorisk for alle skoler på samme tid).</p>
Organisering/struktur af lektiehjælpen, faglig fordybelse eller andet (hvis relevant)	<p>Der er generelt stor variation i de tilbud om lektiehjælp, der udbydes. Størstedelen (3/4) tilbyder dog lektiehjælp efter skoletid. En mindre del tilbyder lektiehjælp før eller i løbet af skoledagen. 55 pct. af skolerne i Norge bemander ikke lektiehjælpen med personale med pædagogisk kompetence. 11 pct. bruger udelukkende personale med pædagogisk kompetence, mens de resterende bruger en blanding.</p>
Målgruppe for lektiehjælpen (hvis relevant)	Evalueringen omhandler lektiehjælpsordninger for alle elever på 1.-4. klassetrin. Bemærk dog intentionen om mindskeelse af sociale forskelle i faglige resultater.

<p>Indhold af lektiehjælpen, faglig fordybelse eller andet (hvis relevant)</p>	<p>Som minimum skal hvert klassetrin tilbydes 1 times lektiehjælp per uge, men ordningen kan udvides i op til 4 timer per uge.</p> <p>Lektiehjælpen har mål om at:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Give eleven støtte i læringsarbejdet og mestringsfølelse 2) Give eleven gode rammer for at kunne arbejde selvstændigt 3) Udjævne sociale forskelle i læring.
<p>Resultater/effekter af lektiehjælpen, faglig fordybelse eller andet (gerne opdelt på forskellige målgrupper)</p>	<p><i>Den obligatoriske lektiehjælpsordning har ikke bidraget til at reducere sociale forskelle:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Analysen viser, at på de skoler, der har indført lektiehjælp i forbindelse med reformen, er elever med den svageste socioøkonomiske baggrund gået noget tilbage, mens elever med anden baggrund er gået frem. På skoler, som havde lektiehjælp før reformen, er resultaterne for elever med forskellig socioøkonomisk baggrund uforandret. Tilbagegangen for elever med laveste socioøkonomiske baggrund er størst på de skoler, der har det færreste antal elever, der deltager i lektiehjælp. Børn af indvandrere benytter ordningen mere end andre. <p><i>Resultater i forhold til fagligt udbytte (målt i resultater af nationale prøver):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Den statistiske analyse af de faglige resultater på skoler, der først har indført lektiehjælp i forbindelse med reformen i 2010/2011, viser en sammenhæng mellem høj andel af elever, der deltager i lektiehjælpsordningen og en positiv udvikling i resultater i nationale prøver på skoleniveau • Den største fremgang i de nationale prøver ses på skoler med høj deltagelse i lektiehjælpen • I 2012 opnås der specielt gode resultater på skoler, hvor mere end 60 pct. af eleverne deltager. På de skoler, hvor færre end 30 pct. af eleverne deltager i lektiehjælpsordningen, er resultaterne ikke bare dårligere end på skoler med højere deltagelse, men desuden yderligere svækket efter indførelsen af lektiehjælp • De ca. 50 pct. af skolerne, der først indfører lektiehjælp i forbindelse med reformen, har haft en mere positiv udvikling i deres faglige resultater, sammenholdt med de skoler, der også før reformen tilbød lektiehjælp. Forskellen i udviklingen er dog så lille, at den ikke er statistisk signifikant. <p><i>Resultater i forhold til inddragelse, samarbejde (forældre):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Forældrene vurderer, at de stærkeste elever får mest ud af ordningen • En stor gruppe forældre er begejstrede for tilbuddet • Forældrene giver udtryk for, at eleverne er mere villige til at bruge ordningen, jo ældre de bliver. <p><i>Resultater i forhold til vurderet kvalitet, undervisningsmiljø mv. (skoleledere, lærere):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mange ledere og lærere er kritiske over at have ordningen i 1. klasse • Generelt findes store forskelle i udformningen af lektiehjælpstilbuddet.

Hæmmende henholdsvis fremmende faktorer for succesen af lektiehjælpen	En fremmende faktor er deltagelsen. Størst fremgang i de nationale prøveresultater ses på skoler med høj deltagelsesprocent.
Overordnet konklusion	Evalueringens hovedkonklusioner er, at lektiehjælpsordninger ikke udjævner sociale forskelle (herunder køn, socioøkonomisk baggrund mv.), og at den største fremgang i elevernes prøveresultater ses på de skoler, hvor deltagelsen i lektiehjælp er stor. Desuden er en hovedkonklusion, at det er de stærke elever, der synes at få mest ud af lektiehjælpsordningerne.
Perspektiver i en dansk kontekst	<p>Den norske evaluering giver anledning til følgende opmærksomhedspunkter i dansk kontekst:</p> <ul style="list-style-type: none"> Organiseringen af den norske lektiehjælp (obligatorisk for skolerne at tilbyde, men frivillig for eleverne at deltage i) har ligheder med det, der kommer til at gælde i dansk sammenhæng (obligatorisk for skolerne at tilbyde og indtil næste folketingsvalg, frivillig for eleverne at deltage i) Resultaterne med især den manglende sociale udjævning er interessant, da andre studier (fx SFI, 2013) indikerer det modsatte – en positiv sammenhæng mellem lektielæsning og faglige resultater for elever med svagere socioøkonomisk baggrund og omvendt negativ sammenhæng for elever med stærkere socioøkonomisk baggrund.
Yderligere information	<p>NOVAs pressemeldelse i forbindelse med offentliggørelsen af evalueringen: www.nova.no/id/26973</p> <p>Evalueringen har været meget omtalt i danske medier i efteråret 2013: http://www.b.dk/nationalt/lektiehjaelp-styrker-kun-de-staerke-elever http://videnskab.dk/kultur-samfund/lektiehjaelp-gavner-ikke-svage-elever http://www.folkeskolen.dk/532264/lektiehjaelp-hjaelper-ikke-svage-elever http://www.dlf.org/nyheder/2013/november/lektiehjaelp-styrker-ikke-de-svageste-elever</p>

6.2 Lektiehjælp er ingen tryllestav. Slutrapport fra evaluering af projekt lektiehjælp (Norge)

Metadata	
Titel	Leksehjælp – Ingen tryllestav? Slutrapport fra evalueringen av Prosjekt leksehjælp
Forfatter	SINTEF Teknologi og samfunn. Gruppe for skole- og utdanningsforskning (Halvdan Haugsbakken, Trond Buland, Marko Valenta og Thomas Hugaas Molden) på opdrag fra Utdanningsdirektoratet
Årstal	2009
Link til publikationen	http://www.sintef.no/upload/Teknologi_samfunn/5075/Leksehjælp_ferdig%20rapport.pdf
Type af publikation	Evaluering (slutrapport)
Publikationsinstitution	Forskningsinstitution
Publikationens indhold	
Rapportens formål (beskrivelse og relevans)	<p>Rapporten præsenterer resultater af en evaluering af Prosjekt leksehjælp, der blev gennemført i skoleårene 2006/7 og 2007/8. Prosjekt leksehjælp afprøvede forskellige modeller for gennemførelse af lektiehjælp målrettet elever i grundskolen. De forskellige modeller for lektiehjælp var:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skolebaseret lektiehjælp, som drives af den enkelte skole • Lektiehjælp i skolefritidsordninger (SFO), hvor SFO'en har ansvaret for lektiehjælpen • Lektiehjælp ved brug af frivillige organisationer • Netbaseret lektiehjælp • Lektiehjælp gennem styrkelse af forældrenes kompetencer. <p>Der blev i alt gennemført 33 projekter som led i Prosjekt leksehjælp.</p> <p>Formålet med rapporten er at bidrage med viden om forsøgets fremdrift og resultater. Derudover har der været fokus på at beskrive nogle af de centrale problemstillinger, som gjorde sig gældende i de enkelte projekter. Disse problemstillinger er:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bidrager lektiehjælp til at forbedre elevernes læringsudbytte? • Kan lektiehjælp være et egnet virkemiddel til at reducere reproduktion af social ulighed i skolen? • Er lektiehjælp et godt tiltag for alle grupper af elever? • Hvilke sammenhænge er der mellem organisering og indhold i tilbuddet og de opnåede resultater? • Hvilke konsekvenser har forskellige modeller for lektiehjælp for samarbejdet mellem skole og hjem og hvordan påvirker de forældrenes involvering i barnets skolegang? • Hvad er forudsætningerne for, at de forskellige modeller for lektiehjælp fungerer som effektive tiltag i forhold til at forbedre elevernes læringsudbytte og motivation?

Metadata	
Rapportens metode	<p>Evalueringen er baseret på kvantitative og kvalitative metoder og på data for hele projektperioden.</p> <p>De kvalitative data er indsamlet gennem:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Dokumentstudier</i> af især projektbeskrivelser og rapporter udarbejdet af deltagere i projekterne • <i>Observation</i> af aktiviteter i udvalgte projekter • <i>Casestudier</i> af 11 strategisk udvalgte projekter. Projekterne er udvalgt, så de viser variation i forhold til de fem modeller for lektiehjælp, geografi, skolestørrelse mv. <p>De kvantitative data er indsamlet gennem:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Spørgeskemaundersøgelse</i> blandt alle lokale projekter. Spørgeskemaerne blev besvaret af projektledere på skolerne, projektledere i de frivillige organisationer eller skoleledere. Der blev i alt udsendt 79 spørgeskemaer med en svarprocent på 66 pct. • <i>Spørgeskemaundersøgelse</i> blandt elever, som deltog i forsøgene. Der er modtaget svar fra 576 elever. Eftersom der ikke findes en opgørelse over, hvor mange elever der i alt har deltaget i projekterne, er der ikke muligt at udregne svarprocenten.
Organisering/struktur af lektiehjælpen, faglig fordybelse eller andet (hvis relevant)	Som det fremgår ovenfor, er der gennemført 33 projekter som led i Projekt leksehjælp. Disse er som udgangspunkt organiseret efter de fem modeller for lektiehjælp, som er listet under "Rapportens formål" ovenfor. De fem modeller indebærer forskellig organiseringsprincip af lektiehjælpen, herunder hvor og hvornår den finder sted, hvem der forestår lektiehjælpen mv. Dog er en af rapportens konklusioner, at der ofte er overlap mellem de forskellige modeller, hvorfor evalueringen fokuserer mere på organisering og indhold af de konkrete projekter end på tendenser for de enkelte modeller. Sidstnævnte beskrives også under "Resultater/effekter af lektiehjælpen" nedenfor.
Målgruppe for lektiehjælpen (hvis relevant)	Projekterne i Projekt Leksehjælp har været målrettet elever i grundskolen. Hovedparten af de deltagende elever er fra indskolingen, lidt færre fra mellemtrinnet og færrest fra udskolingen. Målgruppen for de enkelte projekter fremgår ikke eksplisit af evalueringen.
Indhold af lektiehjælpen, faglig fordybelse eller andet (hvis relevant)	Indholdet af lektiehjælpen for de 33 projekter, som er gennemført som led i Projekt Leksehjælp, fremgår ikke eksplisit af evalueringen.

Metadata	
<p>Resultater/effekter af lektiehjælpen, faglig fordybelse eller andet (gerne opdelt på forskellige målgrupper)</p>	<p>Evalueringen drager en række konklusioner, som præsenteres nedenfor. Jf. evalueringens metode, som er beskrevet ovenfor, baserer konklusionerne sig på oplevet effekt blandt elever og øvrige personer involveret i lektiehjælpen.</p> <p>Som nævnt ovenfor konkluderer evalueringen, at der er tendens til, at de fem modeller for lektiehjælp overlapper, og forskellene modellerne imellem udviskes således. Evalueringens konklusioner omhandler derfor primært organisering og indhold i lektiehjælpen på tværs af de 33 projekter og ikke konklusioner for de enkelte modeller.</p> <p>Evalueringen konkluderer, at lektiehjælp i høj grad opleves som et socialt tilbud, som skaber relationer mellem mennesker. Dog fremgår det også, at denne tilgang til lektiehjælp er mest udpræget i projekterne i frivilligt regi end i de skolebaserede projekter.</p> <p>Evalueringen viser dog også, at de adspurgte respondenter i høj grad er enige om, at lektiehjælpen forbedrer læringsudbyttet og de skolefaglige præstationer for deltagerne i projekterne. Projektlederne i de skolebaserede projekter forholder sig mest positivt i vurderingen af læringsudbyttet.</p> <p>Det fremgår af evalueringen, at også eleverne vurderer, at de får et øget læringsudbytte. Evalueringen peger dog på, at der er en tendens til, at læringsudbyttet varierer klassetrinene imellem. Læringsudbyttet synes at være størst for eleverne på grundskolens laveste trin og blive mindre (om end stadig eksisterende) på de højere klassetrin.</p> <p>Samlet set konkluderer evalueringen, at organiseret lektiehjælp har potentielle til at blive et godt redskab til at udjævne sociale forskelle i skolen i tillæg til at øge læringen. Det konkluderes dog også, at dette ikke sker automatisk, men kræver grundig planlægning og velovervejet gennemførelse. Det fremgår videre, at for de lektiehjælpstilbud, som er baseret på frivillig deltagelse, er det nemmest at rekruttere faglige stærke elever, hvis forældre deltager aktivt i deres børns skolegang. Derimod kræver rekruttering af andre elevgrupper, herunder dem der har størst behov for lektiehjælp, en målrettet indsats.</p>
<p>Hæmmende henholdsvis fremmende faktorer for succesen af lektiehjælpen</p>	<p>Evalueringen peger på en række forudsætninger for, at lektiehjælpen får det ønskede udbytte (succeskriterier). Disse er:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rekruttering af elever: Såfremt lektiehjælpen skal være et effektivt virkemiddel for udjævning af sociale forskelle, skal man rekruttere de elever, der har størst behov, og som ofte ikke vil være tilbøjelige til at komme i et frivilligt tilbud • Af-stigmatisering: Det er afgørende, at tilbuddet ikke virker stigmatiserende. Hvis tilbuddet opleves som målrettet elever med vanskeligheder, behov for specialundervisning mv., risikerer man, at hverken de faglige stærke eller faglige svage elever har lyst til at deltage

Metadata	
	<ul style="list-style-type: none"> Forankring i skolen: Et godt lektiehjælpstilbud er afhængigt af god forandring i skolen – dette uanset om lektiehjælpen udføres i eller uden for skolens regi. Lektiehjælpen skal fungere som en støtte til skolens kerneaktivitet. God kobling til skolen er desuden afgørende for at rekruttere elever til lektiehjælpen Skole-hjem-samarbejde: God kontakt og samarbejde med forældre er centralt for et vellykket lektiehjælpstilbud. Forældrene er nøgleaktører i forhold til at opmuntre barnet til at deltage i lektiehjælpen såvel som at bidrage med positive holdninger til skole og læring De rette lektiehjælpere: Et vellykket lektiehjælpstilbud er afhængigt af, at lektiehjælperne har den rette kombination af faglige kompetencer, didaktisk/metodisk kompetencer og relationskompetencer. Behovet for de enkelte kompetencer kan variere efter klassetrin. Behovet for faglig kompetence synes størst på de øverste klassetrin. Evalueringen peger på, at lektiehjælpere i mange tilfælde har behov for yderligere viden, efteruddannelse el.lign. Et bevidst forhold til lektier: Det er afgørende, at skolen har et bevidst forhold til lektier, herunder hvilke lektier man giver eleverne og hvilken funktion lektierne skal have. Det er centralt i forhold til at tilpasse lektiehjælpen den enkelte elevs præmisser og behov.
Overordnet konklusion	Ingen yderligere.
Perspektiver i en dansk kontekst	<p>Evalueringen sætter fokus på udbyttet af forskellige modeller for lektiehjælp, herunder lektiehjælp i regi af skolen, i regi af SFO og frivillige tilbud. Til trods for at evalueringen peger på, at det er vanskeligt at drage konklusioner om de enkelte modeller, fremkommer der alligevel i nogen grad viden om fordele, ulemper og opmærksomhedspunkter ved de forskellige måder at organisere lektiehjælpen på. Disse perspektiver kan med fordel indtænkes i en dansk kontekst.</p> <p>Ydermere peger evalueringen på en række succeskriterier for vellykket lektiehjælp, som ligeledes kan være relevante at have for øje i en dansk kontekst.</p>
Yderligere information	http://www.sintef.no/upload/Teknologi_samfunn/5075/Leksehjelpperdig%20rapport.pdf